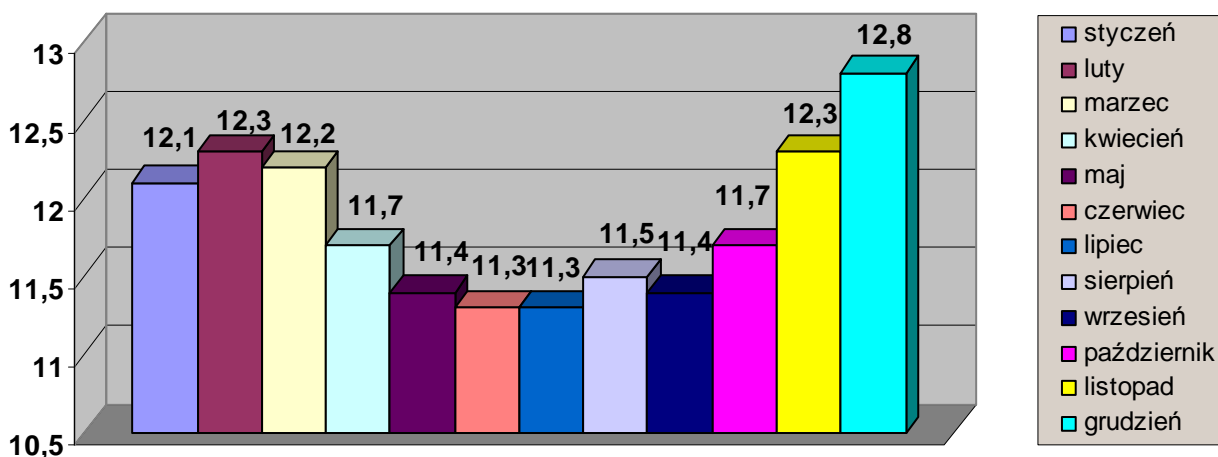


**I. CHARAKTERYSTYKA
DĄBROWSKIEGO RYNKU PRACY**

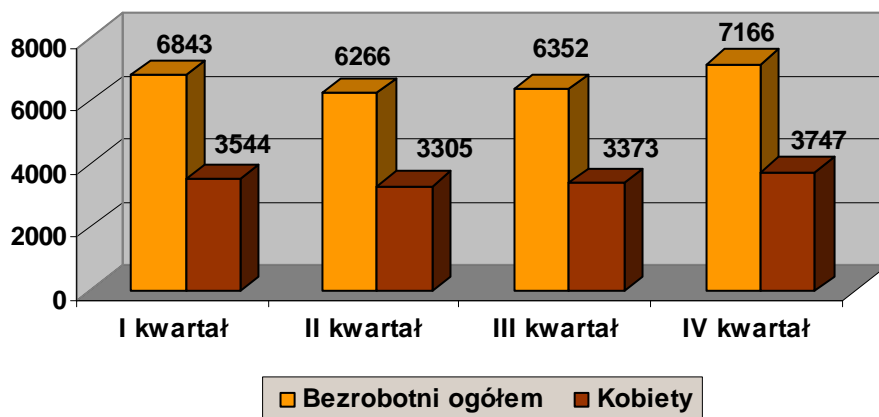
I.1 DANE OGÓLNE

Druga odsłona globalnego kryzysu oraz spowolnienia gospodarczego w kraju wygenerowały w 2012 roku zauważalny wzrost bezrobocia oraz perspektywę długofalowego pogorszenia sytuacji na dąbrowskim rynku pracy. Na dzień 31.12.2012 r. liczba osób bezrobotnych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej wyniosła 7166, zaś stopa bezrobocia na koniec grudnia osiągnęła pułap 12,8%. Jest to o 1,7% więcej niż średnia dla województwa śląskiego. W porównaniu ze stanem na koniec 2011 roku liczba osób bezrobotnych zwiększyła się o 867 osób, a stopa bezrobocia wzrosła w tym okresie o 1,4%. Analiza stopy bezrobocia miesiąc po miesiącu pokazuje, że o ile wartości krańcowe, tj. za styczeń i za grudzień 2012 cechuje umiarkowana amplituda (0,7%), o tyle wahania stopy bezrobocia na przestrzeni roku są już znacznie bardziej zauważalne (o 1,5% pomiędzy lipcem a grudniem). Niepokojącym sygnałem jest wyraźny wzrost bezrobocia począwszy od miesiąca listopada, w miesiącu listopadzie – wyniósł on 0,6%, zaś w grudniu 0,5% (łącznie o 1,1% w ciągu 2 miesięcy). Wprawdzie w okresie zimowym mamy do czynienia z tradycyjnym sezonowym wzrostem bezrobocia, jednakże jego skala w roku 2012 wskazuje wyraźnie na to, że został on wygenerowany w dużym stopniu przez pozasezonowe czynniki o charakterze koniunkturalnym. Oznacza to, iż perspektywa dalszego rozwoju sytuacji na dąbrowskim rynku pracy w I półroczu 2013 roku nie jest optymistyczna.

Stopa bezrobocia w Dąbrowie Górniczej w 2012 r.



Dynamika bezrobocia w 2012 r.



Główne czynniki wpływające na obraz sytuacji na krajowym i lokalnym rynku pracy w 2012 roku:

- ponad dwukrotny spadek wzrostu gospodarczego w Polsce mierzonego rok do roku – z 4,3% w roku 2011 do 1,9% w roku 2012,
- recesja w krajach Unii Europejskiej – aż 17 państw członkowskich odnotowało w III kwartale 2012 roku spadek PKB w stosunku do kwartału II,
- kolejny rok obowiązywania procedury nadmiernego deficytu w Polsce i związane z nią działania oszczędnościowo-konsolidacyjne podejmowane przez resort finansów (w 2012 roku deficyt finansów publicznych sięgnął blisko 4 % produktu krajowego brutto, procedura nadmiernego deficytu obowiązuje do momentu zejścia z deficytem poniżej 3% PKB, co prawdopodobnie nastąpi dopiero w 2014 roku),
- całkowite załamanie systemu finansów publicznych i niewypłacalność Grecji, zagrożenie niewypłacalnością Włoch oraz kryzys finansów publicznych w Irlandii, Portugalii, Hiszpanii i na Węgrzech – zagrożenie upadkiem strefy Euro,
- wzrost ryzyka makroekonomicznego na globalnych rynkach finansowych, duże wahania indeksów giełdowych na całym świecie oraz odpływ światowego kapitału portfelowego z rynków wschodzących do kilku najbardziej wiarygodnych: USA, Niemiec i Szwajcarii; osłabienie walut oraz wzrost rentowności skarbowych papierów wartościowych krajów o mniejszej wiarygodności,

- ponowne osłabienie europejskiego systemu bankowego (kary dla banków za pranie pieniędzy i manipulację LIBORem),
- wyraźny spadek inwestycji infrastrukturalnych w Polsce - szczególnie widoczne było to w danych o PKB za trzeci kwartał, gdy inwestycje były niższe o 1,5 % niż w analogicznym okresie 2011 roku. Dla porównania w pierwszym półroczu 2011 roku odnotowano wzrost inwestycji odpowiednio o: 0,8 i 1,9%,
- coraz gorsze dane o sprzedaży detalicznej w 2012 roku (tzw. popyt wewnętrzny, który w realiach polskiej gospodarki jest głównym czynnikiem napędzającym wzrost gospodarczy) - jeszcze w styczniu była ona wyższa o prawie 10% niż rok wcześniej, by w grudniu zanotować spadek o 3,6% w skali roku,
- wyraźnie mniejsza liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do PUP – w całym 2012 roku do dąbrowskiego Urzędu Pracy zgłoszono 3187 niesubsydiowanych ofert zatrudnienia, a więc o 394 oferty mniej niż w roku 2011 (3581 ofert),
- nieco większa liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do PUP za pośrednictwem sieci EURES (Europejskich Służb Zatrudnienia) - 3886 ofert zgłoszonych w 2012 roku wobec 3187 ofert w roku 2011 (wzrost o 699 ofert),
- wzrost o 1,27 mln zł całkowitej puli środków przeznaczonych przez dąbrowski Urząd Pracy na aktywizację zawodową osób bezrobotnych z 6 mln zł w roku 2011 do 8,5 mln zł w roku 2012, ale spadek wobec roku 2010, kiedy to poziom wydatków osiągnął rekordową wartość 20,2 mln zł.

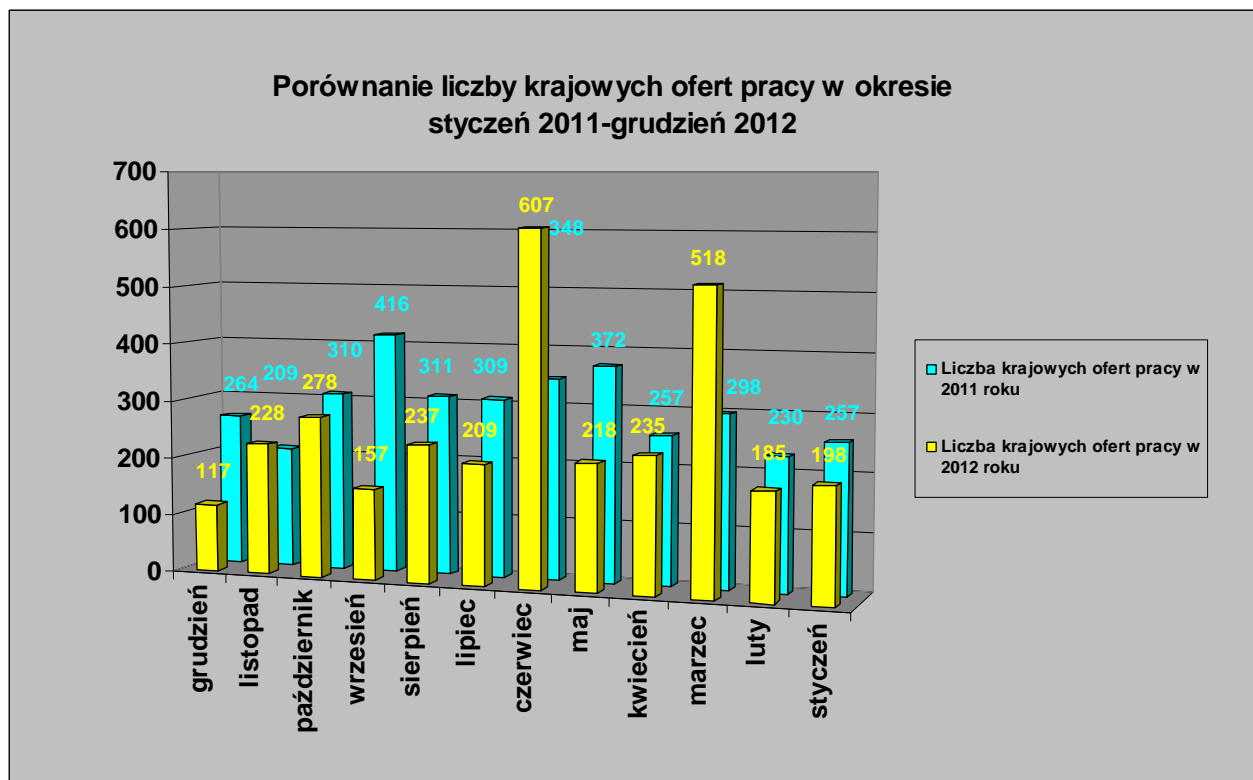
I.2 ANALIZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY

Porównaniu poddane zostaną te dane, które wykazują największe sprzężenie ze wskaźnikami makroekonomicznymi i które należałoby uznać za najbardziej wrażliwe na wahania koniunktury, tj:

- a) liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do Urzędu Pracy,
- b) liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES,
- c) liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- d) liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy,
- e) liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku,

Dane przyporządkowane do podpunktów a) - c) to dane, które zaliczyć można do czynników implikujących poziom bezrobocia, zaś dane przyporządkowane do podpunktów d) - e) to kategoria danych implikowanych.

a) liczba ofert pracy w kraju

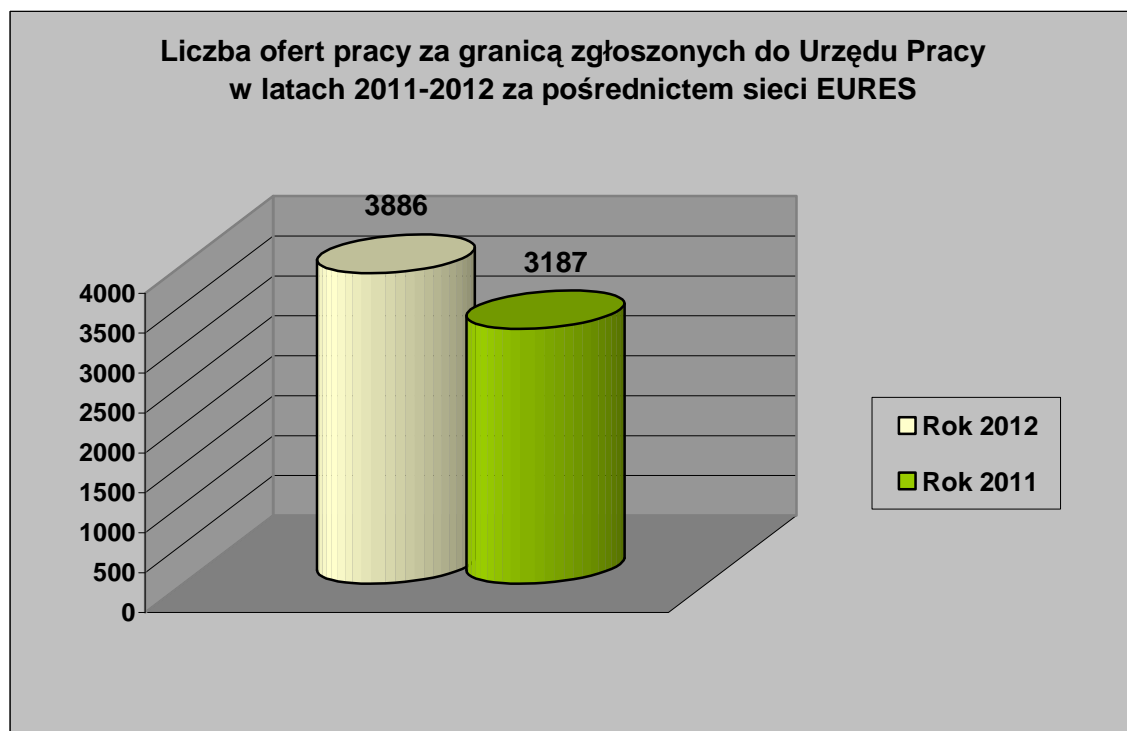


Na zauważalne pogorszenie sytuacji na lokalnym rynku pracy, w tym przede wszystkim w obszarze odpływów z bezrobocia wpływ miała przede wszystkim wyraźnie mniejsza liczba ofert zatrudnienia zgłoszonych do dąbrowskiego Urzędu w 2012 roku.

Analizie poddane zostaną wyłącznie niesubsydiowane oferty zatrudnienia zgłoszone i pozyskane przez dąbrowski Urząd Pracy w roku 2011 oraz 2012, gdyż to właśnie one są faktycznym wyznacznikiem kondycji lokalnego rynku pracy. W całym 2012 roku do dąbrowskiego Urzędu Pracy zgłoszono 3187 niesubsydiowanych ofert zatrudnienia, a więc o 394 oferty mniej niż w roku 2011 (3581 ofert). Jak widać na wykresie liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do PUP w 2012 jedynie w miesiącach marcu i czerwcu była wyraźnie wyższa od analogicznej kategorii w roku 2011. Było to związane z rozpoczęciem sezonu budowlanego w marcu, który w 2012 roku ze względu na organizację Euro 2012 był szczególnie intensywny oraz z zatrudnianiem osób do obszaru szeroko rozumianej obsługi Euro 2012 w czerwcu 2012. Gdyby nie wyraźny, choć krótkotrwały impuls prozatrudnieniowy związany z organizacją mistrzostw Europy w piłce nożnej, różnica pomiędzy rokiem 2012 a 2011 w obszarze liczby zgłoszonych niesubsydiowanych ofert zatrudnienia byłaby jeszcze bardziej dobitna na niekorzyść roku 2012. Ponieważ w roku 2013 nie wystąpią dodatkowe impulsy prozatrudnieniowe, co więcej obserwować będziemy stopniowe wygaszanie inwestycji zasilanych środkami unijnymi oraz dalsze pogorszenie koniunktury gospodarczej na świecie i w kraju, dlatego też należy liczyć się z postępującym spadkiem niesubsydiowanych ofert zatrudnienia na dąbrowskim rynku pracy.

b) liczba ofert pracy za granicą

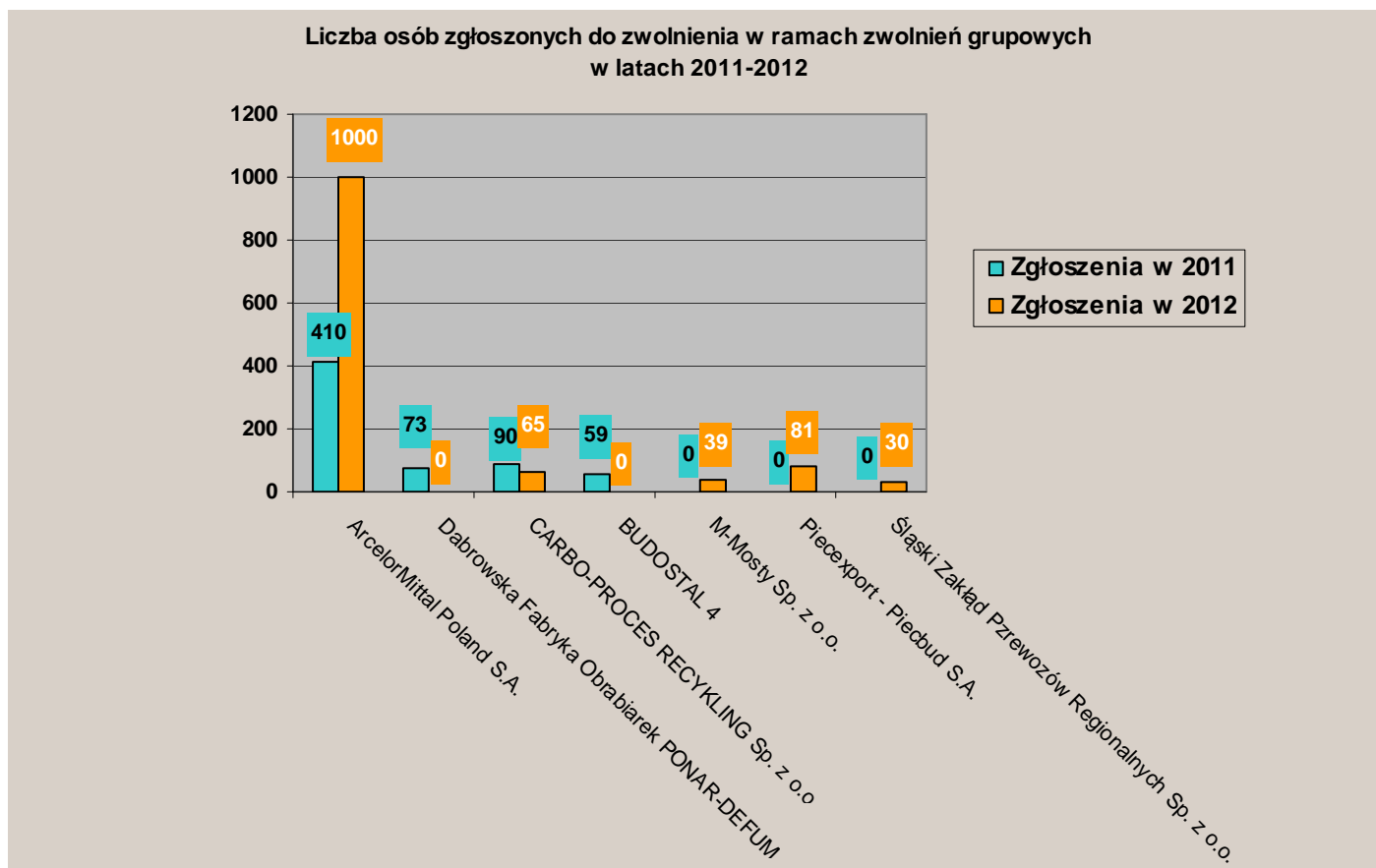
Poniższy wykres obrazuje liczbę ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES w roku 2011 i 2012.



Jak widać na wykresie liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do dąbrowskiego Urzędu Pracy w 2012 roku była o 699 ofert wyższa niż w roku 2011. Zatem inaczej niż w przypadku ofert krajowych, nastąpił tutaj wzrost. Został on wygenerowany przez chłonne rynki pracy najlepiej prosperujących gospodarek unijnych – niemieckiej, brytyjskiej i norweskiej. Najwięcej ofert pracy wpłynęło z Niemiec – 188 ofert (949 wakatów; ponad 2-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.), Wielkiej Brytanii – 89 ofert (1259 wakatów; ponad 2-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.), Norwegii – 80 oferty (226 wakatów; niemal 3-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.).

c) liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Poniższy wykres przedstawia podmioty, które zgłosiły do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej zwolnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy odpowiednio w roku 2011 i 2012.



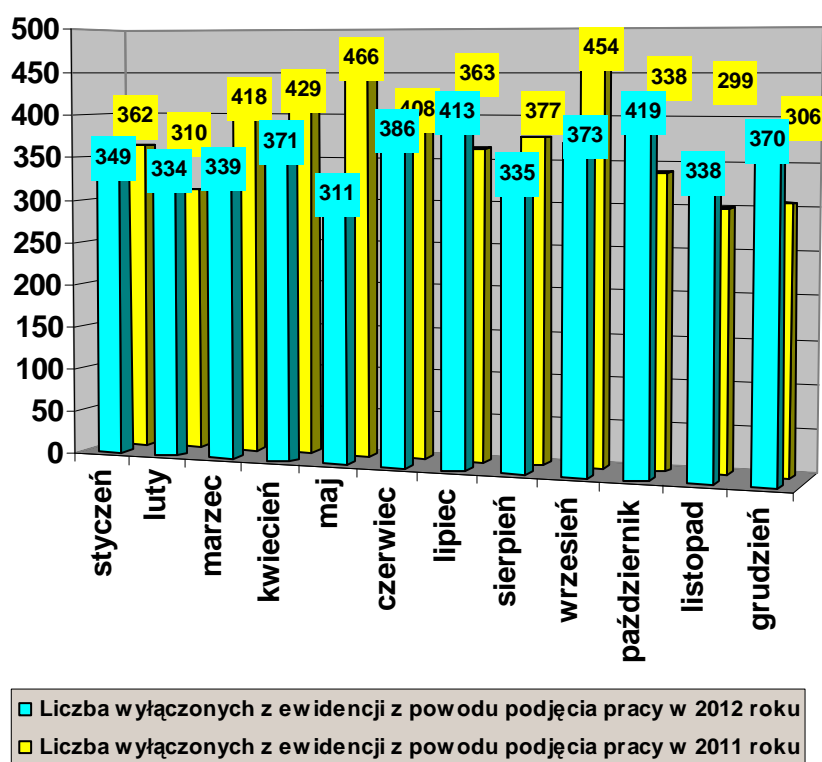
Jak widać na wykresie, liczba osób zgłoszonych do zwolnienia w ramach zwolnień grupowych (1215 osób) była w 2012 roku o 583 osoby wyższa wobec roku 2011 (632 osoby) – oznacza to prawie dwukrotny wzrost w obrębie analizowanej kategorii. Zwiększeniu liczby zwolnień grupowych towarzyszy również zwiększenie liczby zakładów zgłaszających do dąbrowskiego Urzędu Pracy powyższe zwolnienia – w 2011 były to 4 zakłady (ArcelorMittal Poland S.A., CARBO-PROCES RECYKLING Sp. z o.o., Dąbrowska Fabryka Obrabiarek PONAR-DEFUM, BUDOSTAL 4), zaś w 2012 roku 5 zakładów (ArcelorMittal Poland S.A., CARBO-PROCES RECYKLING Sp. z o.o., M-Mosty Sp. z o.o., Piecexport – Piecbud S.A.,

Śląski Zakład Przewozów Regionalnych Sp. z o.o.). Dwa zakłady pracy (ArcelorMittal Poland S.A. i CARBO-PROCES RECYKLING Sp. z o.o.) pojawiają się w niniejszym zestawieniu zarówno w 2011, jak i w 2012 roku, co oznacza, iż albo planowane zwolnienia grupowe mają charakter powtarzalny albo też do faktycznych zwolnień nie dochodzi i cały czas wykazywane są te same osoby. Należy bowiem wyjaśnić, iż dane te dotyczą zamiaru zwolnień i nie są równoznaczne z ostateczną liczbą osób, które utraciły zatrudnienie – jest to jedynie maksymalna przewidziana do zwolnienia liczba osób, ale w praktyce może być ona mniejsza.

d) liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy

Analizie poddana zostanie ta kategoria odływów, która charakteryzuje się największą czułością na kondycję lokalnego rynku pracy, a więc odływów z powodu podjęcia pracy. Jak wynika z wykresu w przypadku odpływu z bezrobocia na poziomie ogółu osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy, w 2012 roku wyniósł on 4338 i był o 192 osoby niższy niż w roku 2011 (4530 osób) – co oznacza spadek o 4,4% mierzony rok do roku (2011-2012).

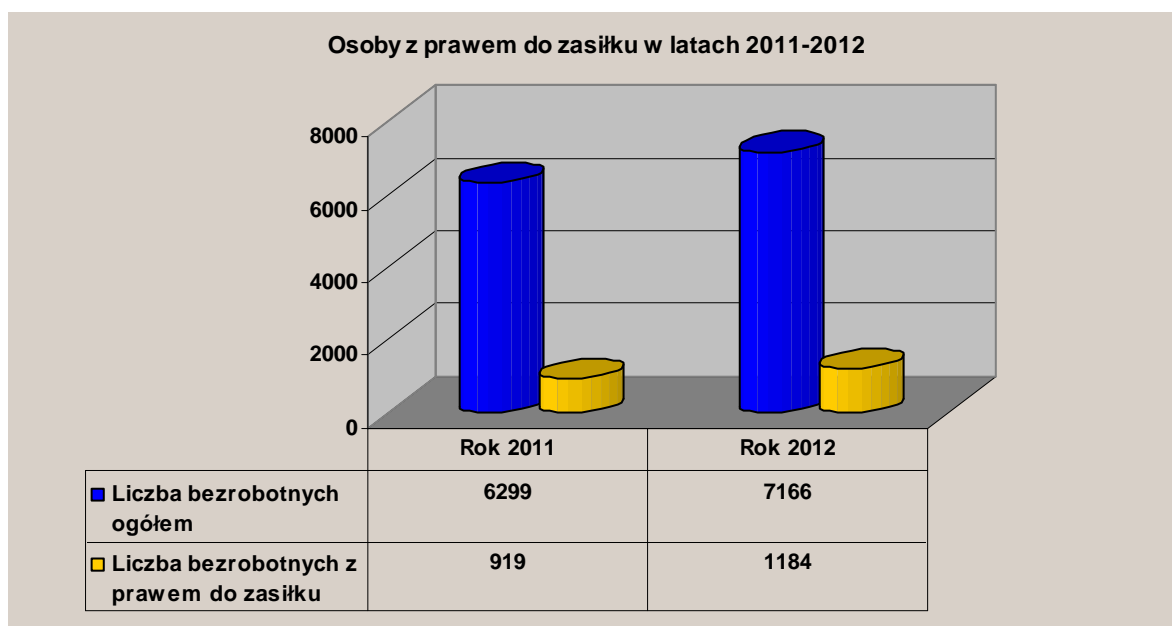
Liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy w latach 2011- 2012



To co optymistyczne to fakt, iż w ostatnim kwartale 2012 roku liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy była wyższa niż w analogicznym okresie roku 2011. Tym samym jest to jedna z nielicznych kategorii w obrębie której końcówka roku 2012 okazała się lepsza od końcówki roku 2011.

e) liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku

Na koniec grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku wynosiła 1184, a więc 16,5% ogółu zarejestrowanych. Oznacza to, że liczba bezrobotnych pobierających zasiłki w stosunku do ogółu osób zarejestrowanych zwiększyła się o prawie 2%, z 14,6% na koniec 2011 roku do 16,5% na koniec roku 2012. Dane te ilustruje poniższy wykres:



W przypadku tej kategorii danych zasadniczą rolę odgrywa kontekst w jakim będziemy ją analizować. Z punktu widzenia sytuacji materialnej bezrobotnych wzrost udziału osób z prawem do zasiłku w ogóle zarejestrowanych jest korzystny w tym sensie, że mniejszy odsetek osób zarejestrowanych jest bezpośrednio zagrożony brakiem środków do życia. Jednakże analizując te dane w szerszym kontekście, należy zauważyć, iż wśród klientów dąbrowskiego Urzędu Pracy rośnie odsetek osób, które były zatrudnione przez dłuższy okres i zostały zwolnione co jest zjawiskiem negatywnym.

I.3 STRUKTURA DĄBROWSKIEGO BEZROBOCIA

Rok 2012 nie przyniósł jakościowych zmian jeśli chodzi o strukturę dąbrowskiego bezrobocia – chodzi tu przede wszystkim o trzy główne jego wymiary, które tradycyjnie są bolączką nie tylko lokalnego, ale również krajowego rynku pracy, tj. wymiar długotrwałego bezrobocia, bezrobocia kobiet oraz bezrobocia osób starszych (50+).

Jeśli chodzi o liczbę długotrwale bezrobotnych, to zwiększyła się ona z 2729 na koniec roku 2011 do 3101 na koniec roku 2012 w wartościach bezwzględnych przy utrzymaniu 43,3% udziału w wartościach względnych. Stabilizacja analizowanej kategorii w wymiarze względnym wynika z istotnego dopływu do bezrobocia osób aktywnych zawodowo przez dłuższy czas, co jest zjawiskiem typowym dla okresów pogorszenia koniunktury na rynku pracy. Tym samym udział % osób bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych zaczyna wówczas spadać lub też pozostaje, jak w analizowanym przypadku, na niezmiennym poziomie.

W przypadku bezrobotnych kobiet ich udział w ogóle bezrobotnych uległ nieznacznemu zmniejszeniu z 53,2% na koniec 2011 roku (3354 kobiety na 6299 bezrobotnych) do 52,3% na koniec roku 2012 (3747 kobiet na 7166 bezrobotnych). Ten niewielki spadek udziału kobiet w ogóle zarejestrowanych to paradoksalnie kolejny przejaw pogorszenia sytuacji na rynku pracy, gdyż to mężczyźni dominowali wśród osób zatrudnionych w branżach najbardziej dotkniętych kryzysem, co z kolei przekładało się na większy ich udział wśród zwalnianych i rejestrujących się w 2012 roku.

Wyraźnie mniejszą podatnością na wahania koniunkturalne odznacza się natomiast struktura wiekowa dąbrowskich bezrobotnych, która podlega długofalowym tendencjom demograficznym wyrażającym się w postępującym „starzeniu się” zasobów siły roboczej w Dąbrowie Górniczej. Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych zwiększył się z 28,4% w 2011 do 29% w 2012 roku. Podobna tendencja dotyczy tej kategorii wiekowej bezrobotnych wyrażonej w wartościach bezwzględnych (2080 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na koniec 2012 roku wobec 1792 na koniec roku 2011). Proces starzenia się zasobów siły roboczej cały czas postępuje i ciągle jest istotnym problemem dąbrowskiego

rynku pracy. Widać to szczególnie wyraźnie na tle województwa śląskiego, dla którego średni odsetek tej kategorii bezrobotnych jest od kilku lat o około 5% niższy.

Reasumując w 2012 roku struktura dąbrowskiego bezrobocia w porównaniu do głównych parametrów obrazujących kondycję rynku pracy, takich jak stopa bezrobocia, czy też liczba ofert zatrudnienia, cechowała się wyraźnie większą stabilnością przy utrzymaniu negatywnej tendencji w obszarze liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Nie zmienia to jednak faktu, iż zmiany, które w jej obrębie zachodziły, potwierdzają postępujące pogorszenie koniunktury na lokalnym rynku pracy (spadek % osób długotrwale bezrobotnych oraz kobiet).

Bezrobocie kobiet

Jak już zasygnalizowano we wprowadzeniu do analizy struktury dąbrowskiego bezrobocia, zarejestrowane bezrobotne kobiety stanowiły na koniec 2012 roku 52,3% ogółu bezrobotnych (3747 osób) wobec 53,2% udziału w ogóle bezrobotnych na koniec roku 2011 (3354 osoby). Nieco gorzej prezentuje się sytuacja jeśli chodzi o udział kobiet długotrwale bezrobotnych w ogóle długotrwale bezrobotnych, odnotowano tutaj wzrost z 54,8% do 55,2%.

Minimalne pogorszenie nastąpiło również w strukturze wykształcenia kobiet. Kobiety z wyższym wykształceniem stanowiły na koniec 2012 roku 66,7% ogółu bezrobotnych z dyplomem uczelni wyższej (o 0,5% mniej niż w roku 2011).

Należy mieć świadomość, iż czynniki kwantyfikowalne bardziej opisują strukturę bezrobocia kobiet niż faktycznie wskazują na jego przyczyny - jest to bowiem zjawisko o szerokich i złożonych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych, które są mocno historycznie uкорzenione i bardzo trudne do zmiany. Do czynników społecznych zaliczyć można przede wszystkim tradycyjny proces socjalizacji, który utrwała stereotypy dotyczące miejsca kobiet w społeczeństwie, rodzinie i w efekcie również na rynku pracy, a także ograniczoną mobilność zawodową kobiet w okresie macierzyństwa i trudny powrót na rynek pracy po jego zakończeniu. Czynniki ekonomiczne wyrażają się w segregacji płciowej i segmentacji rynku pracy, nierównych warunkach płacowych (problem tzw. "luki płacowej"), licznych przeszkodach w awansowaniu i zajmowaniu wyższych stanowisk decyzyjnych przez kobiety (problem tzw. "szklanego sufitu") oraz w trudniejszym starcie kobiet na rynku pracy.

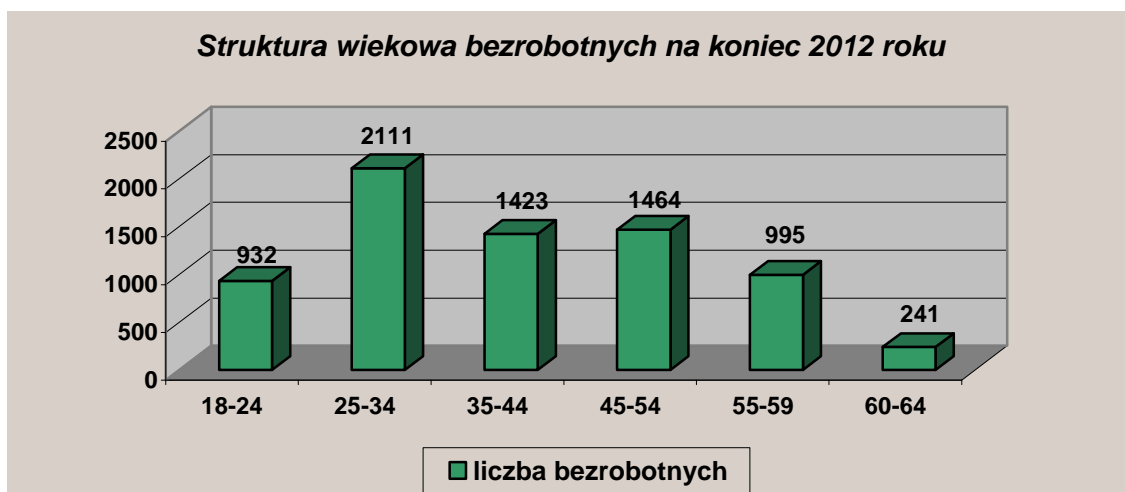
Wiek bezrobotnych

Począwszy od 2005 roku najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym osób bezrobotnych był przedział 45-54 lata, w 2005 roku bezrobotni w tym wieku stanowili 29,1% ogółu zarejestrowanych (3155 osób), na koniec 2006 roku 30,6% (2810 osób), na koniec 2007 roku 32%, co oznacza, że ich udział w ogóle bezrobotnych rokrocznie rósł. Ta negatywna tendencja zahamowana została w 2008 roku, a rok 2012 przyniósł dalszy spadek udziału procentowego kategorii wiekowej 45-54 lata w ogóle bezrobotnych z 22,4% do 20,4% (w wartościach bezwzględnych w związku ze znacznym wzrostem liczby osób bezrobotnych ogółem nastąpił wzrost z 1418 do 1464 osób). Co więcej o ile jeszcze w 2008 roku to właśnie kategoria 45-54 lata była najliczniej reprezentowaną, o tyle w 2009 roku została „wyprzedzona” przez kategorię 25-34 lata i sytuacja ta została utrzymana w roku 2012 – należało do niej 2111 bezrobotnych, tj. 29,5% ogółu zarejestrowanych.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż liczba najmłodszych osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 18-24 lata, której udział w 2008 roku uległ zwiększeniu o 3,9%, do 15,8% (662 osoby) a w 2009 roku miała miejsce kontynuacja tego wzrostu do 17,1% (1051 osób), w roku 2010 po raz pierwszy zaczął spadać do 15,5% (944 osoby) a w roku 2012 spadek ów był kontynuowany do poziomu 13,0% (932 osoby). Oznacza to, że na dąbrowskim rynku pracy mamy do czynienia ze zjawiskiem przesuwania się granicy wiekowej tzw. młodego bezrobocia oraz zmianą proporcji w tej kategorii – determinanty młodego bezrobocia takie jak przede wszystkim brak stabilizacji na rynku pracy charakteryzują osoby coraz starsze, spada udział procentowy osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata, rośnie zaś udział procentowy osób bezrobotnych w wieku 25-34 lata.

Tak jak już wspomniano – rośnie problem bezrobocia wśród osób najstarszych. W przedziale wiekowym 55-59 lat odnotowano wzrost z 12% udziału w roku 2011 (756 osób) do 13,9% w roku 2012 (995 osób) . Wzrost dotknął również kategorię wiekową 60-64 lata – z 3,1% (194 osoby) w roku 2011 do 3,4% (241 osób) w roku 2012.

Strukturę wiekową bezrobotnych na koniec 2012 roku obrazuje poniższy wykres.



Niski poziom wykształcenia

Rok 2012 przyniósł stosunkowo niewielkie zmiany w strukturze wykształcenia dąbrowskich bezrobotnych. Wyrażają się one między innymi w niewielkim wzroście liczby osób z wykształceniem wyższym z 839 na koniec roku 2011 (13,3% ogółu zarejestrowanych) do 994 na koniec roku 2012 (13,9%) . Należy jednak pamiętać, że wzrost ten ma nie tylko wymiar pozytywny (świadczy o wzrastającym poziomie wykształcenia zasobów siły roboczej), ale również negatywny, oznacza bowiem, iż bezrobocie w coraz większym stopniu dotyczy również osób z wykształceniem wyższym.

Wzrost nastąpił również w kategorii osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (zarówno w wymiarze procentowym, jak również w wartościach bezwzględnych), tj. z 548 osób (8,7%) na koniec 2011 roku do 671 osób (9,3%) na koniec roku 2012.

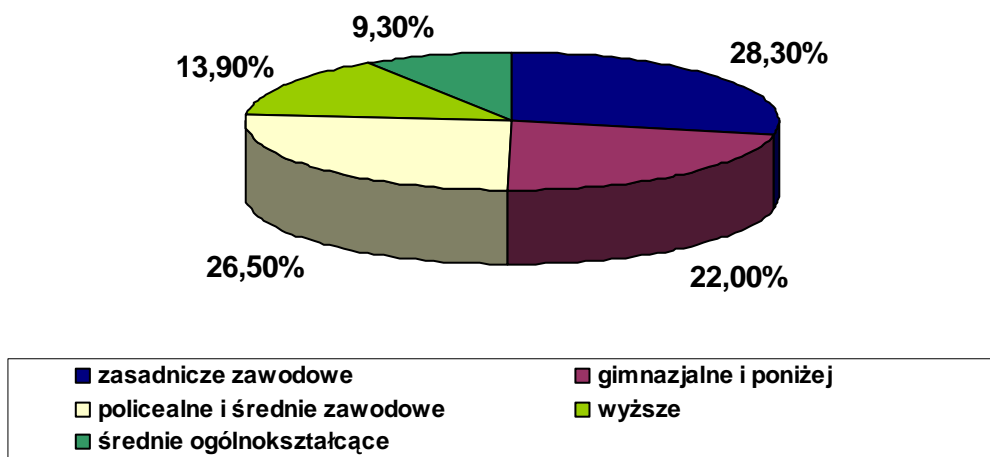
Spadł z kolei odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, z 29,2% ogółu bezrobotnych (1841 osób) na koniec roku 2011 do 28,3% ogółu bezrobotnych (2029 osób) na koniec roku 2012 (przy wzroście wyrażonym w wartościach bezwzględnych wynikającym ze znacznego wzrostu ogółu osób bezrobotnych).

W przypadku pozostałych poziomów wykształcenia nie odnotowano większych zmian udziału procentowego. Liczba osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym wyniosła na koniec 2012 roku 1896 osób (26,5%) wobec 1680 osób

(26,7%) na koniec roku 2011, a z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej 1576 osób (22%) wobec 1391 osób (22,1%).

Powyższe dane ilustruje wykres:

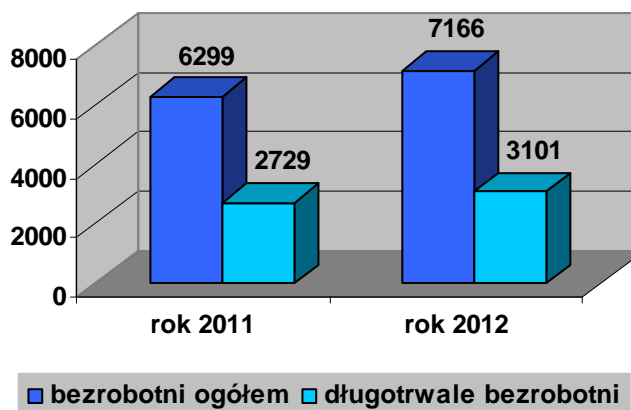
Struktura wykształcenia bezrobotnych w 2012 r.



Długotrwałe pozostawanie bez pracy

Osoby długotrwałe bezrobotne, a więc pozostające w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego, stanowiły na koniec 2012 roku 43,3% (3101 osób) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych czyli tyle samo (w wymiarze procentowym) ile w roku 2011 - 43,3% (2729 osób).

Długotrwałe bezrobotni w latach 2011-2012



Długotrwałość bezrobocia, dodatkowo często poprzedzonego przerwą w aktywności zawodowej, nie tworzy dobrych perspektyw dla odpływów do grupy zatrudnionych. Długookresowo bezrobotni wywodzą się w znacznej części z grup osób o długim ogólnym stażu pracy, a nie są to potencjalni pracownicy, których kwalifikacje i nawyki zawodowe można by łatwo zmienić.

Można wskazać trzy najważniejsze przyczyny długotrwałego bezrobocia, które są ze sobą ściśle powiązane. Pierwsza z nich to rzeczywiste zaniechanie poszukiwań pracy i korzystanie ze statusu bezrobotnego ponieważ „tak jest wygodniej” i „to się opłaca” (ubezpieczenie zdrowotne, zabieganie o pomoc społeczną, ewentualnie jeszcze z innych źródeł) w połączeniu z ogólną biernością osób bezrobotnych i brakiem wiary we własne siły, które z czasem prowadzą do alienacji a często także wykluczenia społecznego. Druga przyczyna to niedopasowanie kwalifikacyjno-zawodowe osób bezrobotnych do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, inaczej mówiąc niedopasowanie struktury podaży pracy do struktury popytu na nią. Z kolei trzecia przyczyna to utrzymywanie się relatywnie niskich płac osób słabo wykwalifikowanych (mała motywacja materialna do poszukiwania i podjęcia pracy) oraz regulacji krajowych, dotyczących opodatkowania i oskładkowania płac (efekt „klina podatkowego”), które łącznie potęgują efekt pułapki ubóstwa i zarazem pułapki bezrobocia.

Aktywizacja zawodowa osób pozostających dłużej poza rynkiem pracy, długotrwale biernych, nie potrafiących lub nie chcących podjąć pracy, w szczególności wykonywanej regularnie, wymagającej douczenia się, zmiany zawodu lub dyscypliny wykonywania obowiązków jest bardzo trudna, a czasami wręcz niemożliwa. Wymaga ona programów nastawionych na wszechstronną pomoc w przywracaniu do pracy a także unikania koncentracji na grupach osób relatywnie bardziej aktywnych i lepiej radzących sobie na rynku pracy, w przypadku których cechuje się ona większą efektywnością przy niższych kosztach.

Brak doświadczenia zawodowego

Jak wynika z analizy wpływających do Urzędu w 2012 roku ofert pracy, pracodawcy przywiązują kluczową wagę do doświadczenia zawodowego jako czynnika decydującego o atrakcyjności potencjalnego kandydata do pracy. Jest to

tym bardziej zauważalne, im gorsza jest sytuacja na rynku pracy i im mniejsza jest liczba ofert zatrudnienia.

Spośród osób zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie 19,4% bezrobotnych (1388 osób) nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego. Jest to o 2,5% mniej niż w roku 2011 (21,9% /1380 osób/). Niniejszy spadek, choć sam w sobie jest zjawiskiem pozytywnym, jest równocześnie kolejnym przejawem pogarszającej się sytuacji na rynku pracy – w statystkach wzrasta bowiem udział osób bezrobotnych dotychczas pracujących i zwolnionych, które posiadają doświadczenie.

Nieco większa jest natomiast liczba osób (1579, tj. 22%) zarejestrowanych z niewielkim stażem – do 1 roku. Staż od 1 do 5 lat udokumentowały 1402 osoby (19,6%), od 5 do 10 lat pracy 1025 osób (14,3%), a od 10 do 20 lat pracy 938 osób (13,1%). Bezrobotni mający ponad 20 letnie doświadczenie zawodowe stanowili liczbę 1344 osób (18,7%).

Osoby niepełnosprawne

Na koniec grudnia 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej zarejestrowanych było 426 bezrobotnych osób niepełnosprawnych (5,9% ogółu osób bezrobotnych) – dla porównania na koniec 2011 osób takich było 398 (6,3% ogółu bezrobotnych). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby wobec których orzeczono lekki stopień niepełnosprawności (319 osób) – 74,9%, umiarkowany stopień niepełnosprawności miało 23,2% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (99 osób). Wśród zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie niepełnosprawnych tylko 8 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności (1,9%).

Cechy charakterystyczne tej grupy ciągle pozostają takie same i są to: długi okres pozostawania bez pracy (40,1% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych pozostaje bez pracy powyżej 12 m-cy), niskie wykształcenie (jedynie 32,9% legitymuje się wykształceniem co najmniej średnim), wiek od 45 do 54 lat (32,6% zarejestrowanych), brak doświadczenia zawodowego lub nieduży staż do 1 roku (25,8 % ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych).

Należy również dodać, iż oprócz niepełnosprawnych ze statusem osoby bezrobotnej w dąbrowskim Urzędzie Pracy na koniec roku zarejestrowanych było 81 osób niepełnosprawnych ze statusem osoby poszukującej pracy i nie pozostającej w zatrudnieniu.

**II. DZIAŁANIA POWIATOWEGO
URZĘDU PRACY W ZAKRESIE
OGRANICZANIA BEZROBOCIA**

II.1. POŚREDNICTWO PRACY

Dobrej jakości pośrednictwo pracy jest tanią i najskuteczniejszą formą pomocy dla osób poszukujących pracy. Dlatego też strategicznym celem Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej jest osiągnięcie jak najlepszych wyników w zakresie pośrednictwa pracy. **Pośrednictwo pracy** polega na udzieleniu pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich pracowników (art. 36 Ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Pośrednictwo pracy realizowane jest w dwóch podstawowych formach:

Pośrednictwa zamkniętego – informacje o wolnych miejscach pracy są dostępne u pośredników pracy. Pośrednicy przeprowadzają wstępne rozmowy kwalifikacyjne z osobami bezrobotnymi – kandydatami do pracy. Wybrani przez nich kandydaci kierowani są do pracodawców (z kartami referencyjnymi), którzy dokonują ostatecznej rekrutacji.

Pośrednictwa otwartego – oferty pracy z nazwą i adresem pracodawcy eksponowane są na tablicy ogłoszeń Powiatowego Urzędu Pracy. Osoby zainteresowane ofertą kontaktują się bezpośrednio z pracodawcą, który samodzielnie dokonuje wyboru pracowników.

W roku 2012 pracodawcy zgłosili do dąbrowskiego Urzędu 4467 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej (a więc o 72 więcej niż w roku 2011 - 4395). Część z nich – 73 – pozyskane zostały przez aktywnego pośrednika pracy. Pośrednicy pracy skierowali na rozmowy kwalifikacyjne do pracodawców 3366 osób bezrobotnych (w tym 2002 w ramach stażu); 1326 osób bezrobotnych w ich wyniku podjęło pracę. Oznacza to 39,4% efektywność zatrudnieniową pośrednictwa pracy (jest to o 10% więcej niż w roku 2010 – 29,4%). Ogółem, w omawianym okresie, z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy wyrejestrowano 4338 osób (o 192 osoby mniej niż w roku 2011 - 4530).

Kolejną formą zwiększającą możliwość uzyskania zatrudnienia jest organizowanie giełd pracy z pracodawcami. Mając na celu dostosowanie i usprawnienie świadczenia usług do potrzeb naszych klientów w zakresie rekrutacji pracowników proponujemy pracodawcom organizację giełd pracy na terenie Urzędu

z kandydatami w ramach zgłoszonych ofert pracy. Taka forma naboru pozwala pracodawcy na spotkanie z większą ilością kandydatów a osobom bezrobotnym umożliwia bezpośrednią rozmowę z przyszłym pracodawcą.

W 2012 roku zorganizowano 16 giełd pracy dla 10 pracodawców, m.in. dla firm: Dekorgips s.j., Prestiż Sp. z o. o., Clar System S.A., Frac S.A., Electrolux Poland Sp. z o. o., w których uczestniczyło 481 osób bezrobotnych wyselekcjonowanych przez pośredników pracy.

Pośrednictwo pracy opieramy na stałych kontaktach z przedsiębiorstwami, które systematycznie składają u nas oferty pracy. Należą do tej grupy takie firmy jak: DHL Supply Chain Poland Sp. z o. o., Electrolux Poland Sp. z o. o., Algas s.j., Budeks F.R.B. , Elgum Automotive Sp. z o. o., Erg S.A., Frac SA, Serenissima Polska Sp. z o. o., Wader Woźniak Sp. z o. o.

Do nowych pracodawców w 2012 roku dołączyły takie firmy jak: Prestiż Sp. z o.o. (oferty pracy dla sprzedawców, magazynierów, rzeźników-wędliniarzy, kasjerów), Bioerg S.A. (oferty pracy dla menedżera projektu, specjalisty ds. administracji), Huhtamaki Food Service Poland Sp. z o. o. (oferty pracy dla inżynierów ds. rozwoju).

Utrwalanie współpracy z rzetelnymi pracodawcami oraz poszukiwanie nowych inwestycji na terenie Dąbrowy Górniczej, pozwala nam skutecznie pomagać osobom bezrobotnym w poszukiwaniu zatrudnienia.

Ponadto utrzymujemy kontakty z działającymi biurami Doradztwa Personalnego i Agencjami Pośrednictwa Pracy w zakresie realizacji ofert oraz pośredniczenia w naborze kandydatów do pracy (Adecco Poland Sp. z o. o., GI Group Sp. z o. o., Fast Service, Personnel Solutions Sp. z o. o., Talent Partners).

Pracodawcom umożliwiamy zgłaszanie ofert pracy bezpośrednio za pomocą strony internetowej dąbrowskiego Urzędu pracy a bezrobotnym udostępniamy internetową bazę ofert pracy. Wszystkie oferty pracy, które wpływają do Urzędu Pracy umieszczane są na portalu Publicznych Służb Zatrudnienia (www.psz.praca.gov.pl) oraz na stronie internetowej Urzędu Pracy (www.pup-dg.pl).

Na terenie Urzędu udostępniony jest nowy kiosk internetowy, przy pomocy którego osoby bezrobotne mogą wyszukać odpowiednie dla siebie oferty pracy publikowane przez dąbrowski Urząd Pracy, popularne portale internetowe oraz prywatne agencje zatrudnienia.

Europejskie Służby Zatrudnienia

W 2012 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w ramach sieci EURES wpłynęły 524 oferty pracy, co dało 3886 wakatów. W stosunku do analogicznego okresu 2011 r. oznacza to znaczny wzrost liczby wakatów – w 2011 roku było 3187 wolnych miejsc pracy (wzrost o 21,9 % w stosunku do 2011 r.).

Najwięcej ofert pracy wpłynęło z Niemiec – 188 ofert (949 wakatów; ponad 2-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.), Wielkiej Brytanii – 89 ofert (1259 wakatów; ponad 2-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.), Norwegii – 80 oferty (226 wakatów; niemal 3-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.), Czech – 44 ofert (184 wakatów; ponad 2-krotnie więcej, niż w całym 2011 r.), Austrii – 31 ofert (121 wakatów), Belgii - 24 ofert (25 wakatów), Hiszpanii - 18 ofert (184 wakaty), Francji – 11 ofert (461 wakatów).

Zdecydowanie mniej natomiast ofert wpłynęło z Holandii, cieszącej się dotychczas wielkim zainteresowaniem wśród Polaków poszukujących zatrudnienia poza granicami kraju – zaledwie 4 oferty pracy (35 wakatów), podczas gdy w całym 2011 r. było ich 43 (287 wakatów). Ciekawostką, doskonale odzwierciedlającą kryzys gospodarczy, w którym pogrążone są kraje kojarzone dotychczas z letnim wypoczynkiem (Grecja i Włochy) jest fakt, iż w ciągu pierwszych 3 kwartałów 2012 r. do tut. Urzędu nie wpłynęła żadna oferta pracy w tych krajach. Podobnie jeśli chodzi o Hiszpanię – olbrzymie bezrobocie panujące w chwili obecnej w Hiszpanii sprawiło, iż pracodawcy hiszpańscy rzadziej decydowali się na poszukiwanie pracowników poza rodzimą Hiszpanią: do tut. Urzędu wpłynęły zaledwie 4 oferty pracy (34 wakaty) w ciągu pierwszych 9 miesięcy 2012 r. Pewne ożywienie pracodawców z tych państw – sugerujące niewielką poprawę w ocenie przyszłości, dało się natomiast zauważyć w ostatnim kwartale 2012 r., kiedy to wpłynęło do tut. Urzędu 14 (z 18) ofert pracy (150 wakatów) z Hiszpanii i jedna oferta z Włoch (223 wakaty) – jednak wszystkie oferty w branży hotelarskiej na sezon letni 2013 r.

Należy zauważyć, iż struktura poszukiwanych pracobiorców przez zagranicznych pracodawców niewiele się zmieniła: nadal najbardziej poszukiwani byli specjaliści w branży przemysłowej – inżynierowie, konstruktorzy, mechanicy, operatorzy maszyn CNC, ślusarze, ale także informatycy oraz opiekunowie osób starszych. Nieco większe zapotrzebowanie w stosunku do roku 2011 na

pracowników dało się zauważyć w branży ogrodniczej czy usługach hotelarsko-gastronomicznych, w tym do szeroko rozumianej obsługi rodzinnych parków rozrywki we Francji (452 wakaty) czy Niemczech (101 wakatów).

Podkreślić należy również fakt, iż pracodawcy zagraniczni coraz rzadziej decydują się na samodzielne poszukiwanie pracowników w granicach UE/EOG, przerzucając to zadanie na wyspecjalizowane agencje: zdecydowana większość ofert pracy w ramach sieci EURES została bowiem w 2012 r. zgłoszona przez agencje zatrudnienia czy agencje pracy tymczasowej. Można tym samym wysnuć wniosek, iż pracodawcy zagraniczni nadal odczuwają skutki niedawnego kryzysu gospodarczego i nadal niezbyt optymistycznie patrząc w przyszłość – starają się przerzucić część kosztów zatrudnienia pracowników na inne zewnętrzne podmioty.

W 2012 roku – podobnie jak w roku 2011 i 2010 – dało się zauważyć niewielkie zainteresowanie pracodawców polskich poszukiwaniem pracowników w ramach sieci EURES: do tut. Urzędu nie zgłoszono bowiem żadnej oferty pracy w ramach tej sieci.

Zainteresowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy ofertami zagranicznymi pozostaje na porównywalnym poziomie, choć w dalszym ciągu największą barierą w podejmowaniu pracy za granicą pozostaje brak znajomości języków obcych, która w chwili obecnej wymagana jest niemal w każdej zgłoszonej ofercie.

II.2. PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe realizowane przez doradców zawodowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej ma na celu udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w dokonaniu trafnej oceny indywidualnych szans podjęcia zatrudnienia i optymalnego wyboru kierunku rozwoju oraz kariery zawodowej.

Usługi świadczone przez doradców zawodowych Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej obejmowały m.in. porady indywidualne dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy ułatwiające wybór zawodu, uzupełnienie bądź zmianę kwalifikacji zawodowych, analizowanie predyspozycji zawodowych klientów PUP, a także uzupełnienie wiedzy na temat wykorzystywania dostępnych metod i technik poszukiwania pracy, udzielanie pomocy przy sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych (życiorysu zawodowego i listu motywacyjnego), zapoznavanie klientów z zasadami poprawnej autoprezentacji w trakcie rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcami, wzmacnianie motywacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy do zmiany ich sytuacji zawodowej oraz analizowanie w procesie doradczym innych problemów związanych ze sprawami zawodowymi.

Doradcy zawodowi kierowali również osoby bezrobotne na szkolenia zawodowe. Warto zwrócić również uwagę na szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w Klubie Pracy, na które doradcy zawodowi kierowali osoby, które utraciły motywację do poszukiwania zatrudnienia, nie miały żadnego doświadczenia w poszukiwaniu pracy, chciały wrócić na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej czy osoby o obniżonej samoocenie.

Podstawowym narzędziem doradców zawodowych w trakcie indywidualnej pracy z klientem jest rozmowa, jednak wykorzystywano również takie narzędzia pracy, jak kwestionariusze predyspozycji zawodowych, konkretnie Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych KZZ, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji WKP, Inwentarz Osobowości NEO-FFI, Test do Samooceny, Kotwice Kariery według Schein'a. Łącznie przeprowadzono 69 różnego rodzaju badań testowych.

W okresie od początku stycznia do końca grudnia 2012 z indywidualnych porad zawodowych skorzystało 791 osób, 1497 odbyło rozmowę wstępną z doradcą zawodowym, natomiast liczba wizyt indywidualnych u doradców to 4407.

Doradcy zawodowi przeprowadzili również 22 grupowe porady zawodowe, z których skorzystało 177 osób. Tematy przeprowadzonych zajęć to "Szukasz pracy - bądź profesjonalistą" (cele porady to nauczenie korzystania z dostępnych metod i technik poszukiwania pracy, usystematyzowanie wiedzy uczestników o lokalnym rynku pracy i możliwościach zatrudnienia), „Autoprezentacja w kontakcie z pracodawcą” (doskonalenie umiejętności autoprezentacji, poznanie technik kreowania wizerunku zawodowego, przygotowywanie strategii prezentacji własnej kandydatury w oparciu o bilans umiejętności i mocnych stron zawodowych).

Warto wspomnieć również, iż doradcy zawodowi zajmowali się tworzeniem Indywidualnych Planów Działania dla osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, ze szczególnym naciskiem na osoby zarejestrowane minimum 6 miesięcy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Doradcy zawodowi opracowali w 2012 roku łącznie 1876 indywidualnych planów działania, w tym 15 dla osób zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie jako poszukujące pracy.

Poradnictwo zawodowe to również informacja zawodowa i grupowa dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, dotycząca informacji o podstawowych usługach rynku pracy, zawodach i ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych, oczekiwań pracodawców w zakresie kwalifikacji zawodowych wymaganych od kandydatów do pracy, możliwości podejmowania własnej działalności gospodarczej, a także innych informacji związanych z rynkiem pracy i instytucjami z nim związanymi.

Z informacji indywidualnych skorzystało 175 osób, natomiast z informacji zawodowej grupowej skorzystało 205 osób w ramach 30 grup.

Klub Pracy

W zajęciach Klubu Pracy w 2012 roku wzięło udział 107 osób (88 kobiet i 19 mężczyzn). Szkolenia ukończyło 97 osób (79 kobiet oraz 18 mężczyzn). Średnia wieku uczestników wynosiła blisko 46 lat. Wykształcenie średnie posiadało 40 osób, zawodowe 19 osób, podstawowe lub niepełnie podstawowe 37 osób a wykształceniem wyższym legitymowało się 11 osób. Średni okres pozostawania bez zatrudnienia uczestników zajęć Klubu Pracy wynosił blisko 3 lata. Spośród całej grupy 22 osoby nigdy nie pracowały.

Prawie wszyscy uczestnicy należeli do ustawowej kategorii bezrobotnych w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W szkoleniach wzięły udział grupy osób zdiagnozowanych przez doradców zawodowych jako bezrobotni o niskim poziomie aktywności i samooceny, nie mający sprecyzowanych planów zawodowych i niechętni do podejmowania działań mających zmienić ich sytuację społeczno-zawodową.

Celem szkoleń było umożliwienie uczestnikom nabycia umiejętności poszukiwania pracy, wzmocnienia motywacji do zmiany ich sytuacji zawodowej i uzyskania zatrudnienia.

Szkolenia trwały po 3 tygodnie i składały się z dwóch części: 40 godzin przeprowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych oraz 40 godzin praktycznego poszukiwania pracy. Program szkoleń był realizowany zawsze w całości, na podstawie podręcznika Klub Pracy wydane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Zajęcia w pierwszych dwóch tygodniach dotyczyły szczegółowych zagadnień przydatnych osobom bezrobotnym w uzupełnieniu ich wiedzy i umiejętności potrzebnych do aktywnego poszukiwania pracy. Poruszano między innymi takie tematy jak: efektywne, skuteczne poruszanie się po rynku pracy, siła twórczego i pozytywnego myślenia, odkrywanie własnych umiejętności i możliwości, asertywność w poszukiwaniu pracy, profesjonalne przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej. Natomiast zajęcia w ostatnim tygodniu szkoleń zostały głównie poświęcone praktycznemu poszukiwaniu pracy, przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych na komputerach oraz poszukiwaniu ofert pracy na stronach internetowych. Do udziału zostali zaproszeni także eksperci - psycholog, przedstawiciel Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawiciel prywatnej agencji zatrudnienia, wizażystka/kosmetyczka. Poszczególni specjaliści dzielili się swoimi spostrzeżeniami z zakresu zagadnień rynku pracy oraz udzielali wielu cennych wskazówek związanych z samym poszukiwaniem pracy i elementami prawa pracy. Przedstawiano również filmy z Wytwórni Filmów Szkoleniowych SYNERGIA, między innymi: Autoprezentacja, Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, Rozmowa kwalifikacyjna, Gdzie i jak szukać pracy?

Program został zrealizowany poprzez wykorzystanie różnorodnych metod szkoleniowych, takich jak: dyskusja, praca w zespołach, prezentacja, twórcze myślenie, zabawy i gry oraz wykłady wspomagane projekcją audiowizualną.

Do korzyści wynikających ze szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w ramach Klubu Pracy można zaliczyć:

- zdobycie praktycznych umiejętności z zakresu poszukiwania pracy,
- podniesienie wśród uczestników samooceny i poczucia własnej wartości,
- poznanie nowych możliwości,
- zmianę nastawienia do poszukiwania pracy,
- poznanie siły wsparcia grupy,
- poznanie nowych, ciekawych osób,
- przełamanie izolacji i bierności społeczno-zawodowej,
- zdobycie podstawowych umiejętności obsługi komputera oraz internetu.

Z całą pewnością można stwierdzić, iż szkolenia w Klubie Pracy pomogły uczestnikom zmienić swoją postawę i inaczej spojrzeć na przeszkody, które do tej pory wydawały się nie do pokonania.

II.3 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Oprócz oferowania osobom bezrobotnym propozycji zatrudnienia oraz udzielania wsparcia w postaci poradnictwa zawodowego, dąbrowski Urząd kładzie szczególny nacisk na inicjowanie i organizowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Całkowita wartość środków (zarówno krajowych, jak i unijnych w ramach projektu systemowego 6.1.3) przeznaczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej na walkę z bezrobociem w 2012 roku osiągnęła poziom 8,5 mln zł, a więc wprawdzie o 2,5 mln zł więcej niż w roku 2011 (6 mln zł), ale aż 11,7 mln zł mniej niż w roku 2010 (20,2 mln zł). Rok 2012 był zatem drugim rokiem radykalnego przerwania obserwowanej od 2004 roku wzrostowej tendencji w obszarze wysokości środków przeznaczanych na walkę z bezrobociem i cofnął publiczne służby zatrudnienia do poziomu finansowania z roku 2006. Tak drastyczne ograniczenie środków było następstwem decyzji politycznych związanych z procedurą nadmiernego deficytu, w ramach której Funduszu Pracy, pomimo jego bardzo dobrej kondycji finansowej oraz typowo celowego charakteru został zamrożony przez Ministerstwo Finansów. Ponieważ środki europejskie

w ramach tzw. projektu systemowego 6.1.3 są bezpośrednio sprzężone z algorytmem Funduszu Pracy, istotnemu obniżeniu uległ również budżet niniejszego projektu.

Na aktywne formy finansowane ze środków krajowych wydatkowano 6,39 mln zł, wobec 4,14 mln zł w roku 2012. Na ww. kwotę składają się środki Funduszu Pracy:

- 1) przyznane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 3,96 mln zł w ramach tzw. algorytmu,
- 2) pozyskane przez Urząd Pracy z Rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 1,72 mln zł na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz Dąbrowskiego programu aktywizacji zawodowej,
- 3) pozyskanie przez Urząd Pracy z Rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 0,71 mln zł na realizację programów specjalnych dla osób bezrobotnych poniżej 30 i powyżej 50 roku życia.

Podział środków na poszczególne programy rynku pracy i źródła finansowania przedstawiają tabele na końcu Sprawozdania.

II.3.1 PROGRAMY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował w 2012 r. następujące programy aktywizujące lokalny rynek pracy:

Prace interwencyjne

Celem programu jest udzielenie pracodawcom zgłaszającym możliwość tworzenia nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, finansowego wsparcia w postaci refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnianych osób.

W 2012 roku wsparciem w ramach prac interwencyjnych objęto 54 osoby. Na ich sfinansowanie wydatkowano kwotę 127,4 tys. zł z Funduszu Pracy.

Program prac interwencyjnych jest jednym z najskuteczniejszych zatrudnieniowo programów rynku pracy, jego efektywność w 2012 roku wyniosła 86,5%. Spośród 37 osób, które ukończyły w 2012 r. uczestnictwo w tej formie wsparcia, 32 podjęły zatrudnienie.

Staże

W 2012 roku w związku z ograniczeniem środków Funduszu Pracy przyznanych na aktywizację bezrobotnych, umowy stażowe były zawierane na okres 3 miesięcy. Na staż kierowane były w pierwszej kolejności osoby bezrobotne, które w okresie ostatnich 12 miesięcy nie korzystały z tej formy wsparcia.

Od stycznia do grudnia 2012 r. programem staży objęto 1034 osoby bezrobotne. Uczestnictwo w tej formie wsparcia zakończyło 829 osób, a pracę podjęło 313 osób. Oznacza to, iż efektywność zatrudnieniowa programu wyniosła 37,8%.

Na organizację tej formy wsparcia wydatkowano do końca grudnia 2012 roku kwotę 3 470,4 tys. zł, z czego 2 562,6 tys. zł pochodziło z Funduszu Pracy w ramach algorytmu, 465,6 tys. zł z Rezerwy Ministra, zaś 442,2 tys. zł z projektu systemowego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej

Jest to program adresowany do osób przedsiębiorczych, które same chcą stworzyć dla siebie miejsce pracy. Bezrobotni zamierzający podjąć działalność gospodarczą mogą wnioskować o otrzymanie dofinansowania na ten cel ze środków jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy.

Wysokość dofinansowania nie może przekraczać 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia i może zostać przeznaczona na sfinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (np. na zakup towaru, wyposażenia, remont pomieszczenia itp.) oraz pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących tej działalności. Dofinansowanie nie podlega zwrotowi pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz nie naruszenia innych warunków podpisanej umowy.

W okresie styczeń - grudzień 2012 roku przyznano osobom bezrobotnym łącznie 140 dofinansowań na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej o całkowitej wartości 2 688,8 tys. zł (wobec 68 dofinansowań na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej o całkowitej wartości 1 033,7 tys. zł w roku 2011). Kwota ta pochodziła z trzech źródeł: 1 412,4 tys. zł z Europejskiego Funduszu Społecznego (projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki), 1131,1 tys. zł z Rezerwy Ministra oraz 145,3 tys. zł z algorytmu Funduszu Pracy. Oznacza to, iż w 2012 roku głównym źródłem finansowania rozwoju przedsiębiorczości w Mieście w formie bezzwrotnych dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej były środki z EFS.

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej to forma aktywizacji, która niezmiennie cieszy się szczególnie dużym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych. Dzięki udzielonym w 2012 roku dofinansowaniom 140 osób bezrobotnych założyło własne firmy. Wśród dominujących obszarów aktywności gospodarczej, wskazać należy na handel (w tym przede wszystkim sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet), budownictwo (w tym przede wszystkim roboty budowlane specjalistyczne – wykończeniowe, wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych) oraz szeroko rozumiane usługi (np. gastronomiczne, kosmetyczno-fryzjerskie i inne).

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to forma wsparcia adresowana do tych podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą przez okres minimum 6 miesięcy.

Wysokość zrefundowanych kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego nie może wynosić więcej niż 6-krotność wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Utworzone stanowisko pracy powinno być utrzymane przez okres co najmniej 2 lat.

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej podpisał w 2012 roku umowy o refundację wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy z 28 podmiotami. Dzięki takiej formie wsparcia, na której sfinansowanie przeznaczono 317,3 tys. zł (w tym 247,3 tys. zł ze środków Funduszu Pracy w ramach algorytmu oraz 70,0 tys. zł ze środków Rezerwy Ministra), powstało 36 nowych stanowisk pracy dla zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie osób bezrobotnych.

Szkolenia

Rola szkoleń zawodowych jako programu rynku pracy jest bardzo ważna – uczestnictwo w nich umożliwia zaktualizowanie dotychczasowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych, zdobycie nowych kwalifikacji lub nawet całkowite przekwalifikowanie – co w znacznym stopniu podnosi szanse na znalezienie zatrudnienia.

W przypadku szkoleń zawodowych znacznie większy nacisk niż dotychczas położony został na ich efektywność zatrudnieniową. Zdecydowano, iż w 2012 roku (podobnie jak w roku 2011) finansowane będą priorytetowo szkolenia indywidualne, które poprzez dużo lepsze dopasowanie do konkretnych potrzeb pracodawców charakteryzują się znacznie wyższą efektywnością zatrudnieniową. Dodatkowo przyjęto kryterium, iż na szkolenia indywidualne kierowane będą osoby bezrobotne posiadające uprawdopodobnienie przyszłego miejsca pracy w formie umowy zawartej między pracodawcą a Powiatowym Urzędem Pracy.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. szkoleniami indywidualnymi organizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej objęto ogółem 149 osób bezrobotnych. Uczestnictwo w szkoleniach zakończyły 142 osoby, a 79 z nich podjęło zatrudnienie, co oznacza 55,6% efektywność zatrudnieniową szkoleń indywidualnych dla osób bezrobotnych.

Dąbrowski Urząd w miarę możliwości lokalnego i regionalnego rynku usług szkoleniowych starał się organizować szkolenia indywidualne we wszystkich kierunkach, na które jest zapotrzebowanie i których ukończenie przekłada się na podjęcie zatrudnienia. W 2012 r. bezrobotni mogli zdobyć nowy zawód lub kwalifikacje między innymi na następujących szkoleniach: Badania radiograficzne RT 1, Badania ultradźwiękowe UT 1 i 2, Balsamacja zwłok, Diagnosta samochodowy, Fryzjer, Instruktor nauki jazdy kat. B, Kadry i płace w firmie, Kierowca - operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym, Kosmetyka, Księga przychodów i rozchodów, Księgowość komputerowa, Księgowość w małej i średniej firmie, Kurs groomingu, Kurs instruktora rekreacji ruchowej GWSH - trener personalny, Kwalifikacja wstępna przyspieszona z zakresu przewozu drogowego rzeczy, Kwalifikacja wstępna przyspieszona z zakresu przewozu drogowego osób, Magazynier z obsługą wózków jezdniowych, Masaż klasyczny i leczniczy, Obsługa i eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych do 1 kV, Obsługa kas fiskalnych, Podstawy obsługi komputera, obsługa programu komputerowego – INVENTOR, Operator koparko - ładowarki i operator ładowarki, Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym, Pracownik ochrony fizycznej I stopnia, Prawo jazdy kat C+E, Prawo jazdy kat. C, Prawo jazdy kat. D z B, Prawo jazdy kat. D z C, Projektowanie i aranżacja wnętrz mieszkalnych, Renowacja mebli, Sekretarka, Spawanie blach i rur elektrodą otuloną - spoiny pachwinowe, Spawanie blach i rur elektrodą otuloną - spoiny pachwinowe oraz Cięcie plazmą P, Spawanie blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG oraz metodą TIG, Specjalista ds. rachunkowości - samodzielny księgowy, Sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, Szewc - obuwnik, Transport drogowy taksówką, Uprawnienia elektryczne SEP.

Dodatkowo w 2012 roku zorganizowane zostały dwa szkolenia w trybie grupowym, tj. szkolenie Magazynier z obsługą wózków jezdniowych dla 10 osób oraz szkolenie Sprzedawca-handlowiec również dla 10 osób.

Łącznie na organizację szkoleń przeznaczono w 2012 roku kwotę 506,5 tys. zł a kwota ta pochodziła z trzech źródeł: 275,3 tys. zł z Funduszu Pracy w ramach

algorytmu, 190,5 tys. zł w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki) oraz 40,7 tys. zł z Rezerwy Ministra.

Prace społecznie użyteczne

W roku 2012, po raz kolejny na terenie Dąbrowy Górniczej, zorganizowane zostały prace społecznie użyteczne, skierowane do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoba skierowana do wykonywania prac społecznie użytecznych wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w wymiarze nie większym niż 10 godzin tygodniowo, za którą otrzymuje świadczenie pieniężne wypłacane przez MOPS, za każdą przepracowaną godzinę; osoba taka nie traci przy tym statusu osoby bezrobotnej. Skierowane osoby pracowały m. in. na takich stanowiskach jak: pracownik gospodarczy, sprzątaczką, pomoc kuchenna, pomoc biurowa, opiekun i świadczyły pracę m. in. na rzecz dąbrowskich szkół, przedszkoli, żłobków, klubów sportowych, biblioteki, MOPS, MOPT, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Słabo Widzących i Niewidomych, Polskiego Związku Niewidomych, Środowiskowego Domu Samopomocy w Dąbrowie Górniczej, Caritas Diecezji Sosnowieckiej, Dziennego Domu Pomocy Społecznej i organizacji pozarządowych (Stowarzyszenia „Nowa nadzieja” dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin, Fundacji „Godne życie”, Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Otwarte Serca Dąbrowskie”, Stowarzyszenia „Dar serca”, itp.).

Programem objęto 147 osób a na realizację programu prac społecznie użytecznych Powiatowy Urząd Pracy przeznaczył w 2012 roku kwotę 70,0 tys. zł.

Program specjalny pt. „Dąbrowski program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia”

W 2012 roku dąbrowski Urząd Pracy pozyskał dodatkowe środki na realizację kompleksowego wsparcia aktywizacyjnego na rzecz osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia w formule programu specjalnego. Wsparcie to realizowane było w ramach dwóch alternatywnych ścieżek-modułów:

1) modułu stażowego dla 62 osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia, na który składały się następujące formy wsparcia:

a) poradnictwo zawodowe w formie grupowych warsztatów aktywizacyjno-motywacyjnych (usługa rynku pracy) + zwrot kosztów dojazdu (instrument rynku pracy) dla 62 osób,

b) pośrednictwo pracy - rekrutacja na staż (usługa rynku pracy) dla 62 osób,

c) „bon wizerunkowy” (specyficzna forma wspierająca zatrudnienie) dla 62 osób. To dofinansowanie kosztów zakupu ubrań, obuwia, fryzjera, kosmetyczki, wizażystki, dodatków pozytywnie wpływających na wizerunek z jednej strony i przydatnych/użytecznych w miejscu pracy z drugiej, takich jak np. neseser, wizytownik, etui na przybory piśmiennicze, itd. a także innych zasadnych (z punktu widzenia indywidualnych potrzeb i specyfiki konkretnych stanowisk pracy – stażu) elementów szeroko rozumianego wizerunku i pracowniczego wyposażenia. Wysokość dofinansowania wyniosła 300 zł na osobę.

d) staże zawodowe + zwrot kosztów dojazdu (instrumenty rynku pracy) dla 62 osób,

e) jednorazowa premia za zatrudnienie dla pracodawcy/jednorazowa premia aktywizacyjna dla uczestnika programu za podjęcie zatrudnienia. Jest to specyficzny element wspierający zatrudnienie w postaci jednorazowej premii w wysokości 1500 zł (za jedną zatrudnioną osobę) wypłacony pracodawcom, którzy zatrudnili uczestników programu na okres minimum 3 miesięcy, bądź też wypłacony tym uczestnikom programu, którzy nie zostali zatrudnieni bezpośrednio po stażu, ale podjęli zatrudnienie u innego pracodawcy w okresie do jednego miesiąca od jego zakończenia.

W ramach niniejszego programu wypłacono 40 premii za zatrudnienie dla pracodawców oraz 2 premie aktywizacyjne dla uczestników.

f) pośrednictwo pracy oraz (fakultatywnie) poradnictwo zawodowe – działania naprawcze (usługi rynku pracy).

2) modułu dotacyjnego dla 16 osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia, na który składały się następujące formy wsparcia:

- a) szkolenie „ABC Przedsiębiorczości” wraz ze zwrotem kosztów dojazdu (kompleksowa usługa rynku pracy) dla 16 osób,
- b) dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej (instrument rynku pracy) dla 16 osób,
- c) wsparcie finansowe (w wysokości 1200 zł na firmę) z przeznaczeniem na pokrycie kosztów ZUS (specyficzne elementy wspierające zatrudnienie) dla 16 osób.

Łącznie w ramach niniejszego programu specjalnego kompleksowym wsparciem objęto 78 osób (o 1 osobę więcej niż zaplanowano ze względu na konieczność prowadzenia rekrutacji uzupełniającej) a na ich aktywizację wydatkowano kwotę 845 192,41 zł. Efektywność zatrudnieniowa programu ukształtowała się na poziomie 89%.

Program specjalny pt. „Dąbrowski program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia”

W 2012 roku dąbrowski Urząd Pracy pozyskał dodatkowe środki na realizację kompleksowego wsparcia aktywizacyjnego na rzecz osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w formule programu specjalnego. Wsparcie to realizowane było w ramach trzech alternatywnych ścieżek-modułów:

1) modułu „Powrót z długotrwałego bezrobocia do aktywności i zatrudnienia” dla 20 osób bezrobotnych długotrwale powyżej 50 roku życia, na który składały się następujące formy wsparcia:

- a) intensywne szkolenie aktywizacyjne „Skuteczny powrót na rynek pracy” wraz ze zwrotem kosztów dojazdu (kompleksowa usługa rynku pracy) dla 20 osób,
- b) pośrednictwo pracy - rekrutacja na staż (usługa rynku pracy) dla 20 osób,
- c) bon „na nowy wizerunek” (specyficzny element wspierający zatrudnienie adresowany do uczestników programu) dla 20 osób. To dofinansowanie kosztów zakupu ubrań, obuwia, fryzjera, kosmetyczki, wizażystki, dodatków pozytywnie wpływających na wizerunek z jednej strony i przydatnych/użytecznych w miejscu pracy z drugiej, takich jak np. neseser, wizytownik, etui na przybory piśmiennicze, itd. a także innych zasadnych (z punktu widzenia indywidualnych potrzeb i specyfiki

konkretnych stanowisk pracy – stażu) elementów szeroko rozumianego wizerunku i pracowniczego wyposażenia. Wysokość dofinansowania wyniosła 300 zł na osobę.

- d) staże zawodowe + zwrot kosztów dojazdu (instrumenty rynku pracy) dla 20 osób
- e) jednorazowa premia za zatrudnienie dla pracodawcy/jednorazowa premia aktywizacyjna dla uczestnika programu za podjęcie zatrudnienia. Jest to specyficzny element wspierający zatrudnienie w postaci jednorazowej premii w wysokości 1800 zł (za jedną zatrudnioną osobę) wypłacony pracodawcom, którzy zatrudnili uczestników programu na okres minimum 3 miesięcy, bądź też wypłacony tym uczestnikom programu, którzy nie zostali zatrudnieni bezpośrednio po stażu, ale podjęli zatrudnienie u innego pracodawcy w okresie do jednego miesiąca od jego zakończenia.

W ramach niniejszego modułu wypłacono 5 premii za zatrudnienie dla pracodawców.

- f) pośrednictwo pracy oraz (fakultatywnie) poradnictwo zawodowe – działania naprawcze (usługi rynku pracy).

2) modułu „Jak najkrócej bez pracy” dla 20 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, na który składały się następujące formy wsparcia:

- a) szkolenie skutecznego poszukiwania zatrudnienia „Szukasz pracy – bądź profesjonalistą” wraz ze zwrotem kosztów dojazdu (kompleksowa usługa rynku pracy) dla 20 osób,

- b) pośrednictwo pracy - rekrutacja na staż (usługa rynku pracy) dla 20 osób,

- c) bon „na nowy wizerunek” (specyficzny element wspierający zatrudnienie adresowany do uczestników programu) dla 20 osób. To dofinansowanie kosztów zakupu ubrań, obuwia, fryzjera, kosmetyczki, wizażystki, dodatków pozytywnie wpływających na wizerunek z jednej strony i przydatnych/użytecznych w miejscu pracy z drugiej, takich jak np. neseser, wizytownik, etui na przybory piśmiennicze, itd. a także innych zasadnych (z punktu widzenia indywidualnych potrzeb i specyfiki konkretnych stanowisk pracy – stażu) elementów szeroko rozumianego wizerunku i pracowniczego wyposażenia. Wysokość dofinansowania wyniosła 300 zł na osobę.

- d) staże zawodowe + zwrot kosztów dojazdu (instrumenty rynku pracy) dla 20 osób,

- e) jednorazowa premia za zatrudnienie dla pracodawcy/jednorazowa premia aktywizacyjna dla uczestnika programu za podjęcie zatrudnienia (specyficzne elementy wspierające zatrudnienie). Jest to specyficzny element wspierający zatrudnienie w postaci jednorazowej premii w wysokości 1800 zł (za jedną

zatrudnioną osobę) wypłacony pracodawcom, którzy zatrudnili uczestników programu na okres minimum 3 miesięcy.

W ramach niniejszego modułu wypłacono 5 premii za zatrudnienie dla pracodawców.

f) pośrednictwo pracy oraz (fakultatywnie) poradnictwo zawodowe – działania naprawcze (usługi rynku pracy).

3) modułu dotacyjnego dla 3 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, na który składały się następujące formy wsparcia:

a) szkolenie „ABC Przedsiębiorczości” wraz ze zwrotem kosztów dojazdu (kompleksowa usługa rynku pracy) dla 3 osób,

b) dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej (instrument rynku pracy) dla 3 osób,

c) wsparcie finansowe (w wysokości 1200 zł na firmę) z przeznaczeniem na pokrycie kosztów ZUS (specyficzne elementy wspierające zatrudnienie) dla 3 osób.

Łącznie w ramach niniejszego programu specjalnego kompleksowym wsparciem objęto 50 osób (o 7 osób więcej niż zaplanowano ze względu na konieczność prowadzenia rekrutacji uzupełniającej) a na ich aktywizację wydatkowano kwotę 334 221,35 zł. Efektywność zatrudnieniowa programu ukształtowała się na poziomie 69,2%.

II.3.2 PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował 3 projekty projektów współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego adresowane do osób bezrobotnych.

Projekt systemowy „Nowe perspektywy na rynku pracy” – Poddziałanie 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 Powiatowy Urząd Pracy kontynuował w 2012 roku realizację projektu systemowego pt. „Nowe perspektywy na rynku pracy”. Wdrażanie projektu rozpoczęto 3 marca 2008 roku i będzie ono trwało docelowo do końca nowej perspektywy finansowej. Każdorocznie w ramach nowego budżetu wdrażany jest nowy pakiet aktywizacyjny. W 2012 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało 267 osób bezrobotnych, a na ich aktywizację ze środków EFS przeznaczono kwotę 2 061,1 tys. zł.

Uczestnikami i uczestniczkami projektu systemowego w 2012 roku były osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej, w szczególności osoby mające największe trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy, tj.: osoby długotrwale bezrobotne, osoby do 25 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby niepełnosprawne.

W 2012 roku realizowane były następujące formy wsparcia:

- 1) Pośrednictwo pracy – dzięki aktywnemu pośrednictwu pracy 127 osób bezrobotnych nawiązało kontakt z pracodawcami i zostało skierowanych na staż,
- 2) Staże – poprzez udział w 3-miesięcznym stażu doświadczenie zawodowe zdobyło 117 uczestników/uczestniczek projektu,
- 3) Szkolenia – 64 osoby zmieniły bądź uzupełniły swoje kwalifikacje zawodowe, a tym samym zwiększyły realnie swoje szanse na rynku pracy,
- 4) Dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej – w ramach projektu 74 osobom umożliwiono realizację planów zawodowych związanych z utworzeniem własnej firmy. Osoby długotrwale bezrobotne, do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia oraz niepełnosprawne odnalazły swoją szansę na rynku pracy podejmując

samozatrudnienie, a otrzymane wsparcie finansowe w wysokości 20 000 zł zniwelowało barierę braku środków na wydatki inwestycyjne niezbędne do założenia własnej firmy. Realizacja projektu przyczyniła się do powstania w Dąbrowie Górniczej 74 firm, które zaistniały dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wymiernym efektem uczestnictwa w projekcie było podjęcie zatrudnienia przez 78 osób (uczestniczących w stażu lub szkoleniu) oraz podjęcie samozatrudnienia przez 74 osoby, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej. Udział w projekcie (wg stanu na koniec grudnia 2012r.) zakończyły 152 osoby. Oznacza to, iż efektywność zatrudnieniowa projektu ukształtowała się na poziomie 65,5%.

Projekty konkursowe

W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował 2 projekty konkursowe adresowane do osób bezrobotnych:

- projekt „Postaw na kwalifikacje i doświadczenie” w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL, na który pozyskaliśmy 682 tys. zł,
- projekt „Wiek moim atutem” w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL, na który pozyskaliśmy 628,8 tys. zł.

Projekt „Postaw na kwalifikacje i doświadczenie” – Poddziałanie 6.1.1 PO KL

W maju br. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej rozpoczął realizację projektu „Postaw na kwalifikacje i doświadczenie”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego - Poddziałanie 6.1.1 „*Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*”.

Projekt jest skierowany do 40 osób bezrobotnych (25 kobiet i 15 mężczyzn) w wieku 18-24 lata, zarejestrowanych w dąbrowskim PUP. Projekt jest odpowiedzią na rosnący problem bezrobocia wśród osób młodych do 25 roku życia. Jego celem jest zarówno wzrost kwalifikacji zawodowych tych osób, jak również zdobycie doświadczenia zawodowego, tak aby maksymalnie zwiększyć ich szansę na znalezienie zatrudnienia.

W ramach projektu „Postaw na kwalifikacje i doświadczenie” każdy uczestnik będzie objęty kompleksowym wsparciem aktywizacyjnym w skład którego wchodzi następujące formy wsparcia:

1) Szkolenie „Spadochron”

Szkolenie polega na odkrywaniu potencjału oraz analizie optymalnych warunków pracy dla danej osoby oraz zmotywowaniu jej do aktywnego poszukiwania zatrudnienia. Dzięki udziałowi w szkoleniu Spadochron uczestnicy będą mentalnie przygotowani do świadomego i dojrzałego udziału w procesie opracowania dla nich Indywidualnego Planu Działania. Szkolenie „Spadochron” trwać będzie 36 godz. Każdy uczestnik szkolenia otrzyma materiały szkoleniowe, catering, zwrot kosztów dojazdu oraz stypendium szkoleniowe.

2) Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe w ramach projektu rozpocznie się od opracowania dla każdego uczestnika/uczestniczki Indywidualnego Planu Działania, które posłuży jako źródło do rozpoznania ich predyspozycji, potrzeb i oczekiwań zawodowych w celu wyboru optymalnego kierunku szkolenia zawodowego. Opracowanie Indywidualnego Planu Działania będzie miało formę rozmowy z doradcą zawodowym.

Drugim elementem poradnictwa zawodowego będą grupowe warsztaty prorównościowe, które poświęcone zostaną zagadnieniom równości płci na rynku pracy.

3) Indywidualne szkolenie zawodowe

Szkolenie pozwoli uczestnikom projektu na uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych lub ich uzupełnienie, tak aby były one adekwatne do oczekiwań pracodawców i zwiększyły ich szanse na podjęcie zatrudnienia. Wybór konkretnego szkolenia nastąpi w ramach poradnictwa zawodowego w trakcie opracowywania Indywidualnego Planu Działania.

W ramach szkolenia zawodowego uczestnikom zostaną zapewnione materiały szkoleniowe, zwrot kosztów dojazdu oraz stypendium szkoleniowe.

4) Staż

Aby nabyć udokumentowane doświadczenie i praktykę zawodową potrzebną do podjęcia zatrudnienia uczestnicy odbędą 6 miesięczny staż u pracodawcy, którego wcześniej sami wybiorą. W ramach projektu każdemu uczestnikowi/uczestniczce zostanie przydzielony pośrednik pracy, który na etapie poszukiwania pracodawcy na

staż będzie ich wspierał i motywował, a w przypadku problemów w sposób aktywny włączy się w proces poszukiwań.

Z tytułu odbywania stażu uczestnikom przysługiwać będzie stypendium stażowe oraz zwrot kosztów dojazdu.

5) Indywidualne pośrednictwo pracy

Jeśli bezpośrednio po zakończeniu stażu uczestnikom nie uda się podjąć zatrudnienia, zostanie im przydzielony pośrednik pracy (indywidualny opiekun), który będzie prowadził dla nich Bank Ofert Pracy uwzględniający ich kwalifikacje oraz oczekiwania zawodowe sprofilowane w ramach Indywidualnego Planu Działania. Opiekun będzie również aktywnie wspierał uczestników w procesie poszukiwania pracy, tak aby mogli szybko znaleźć zatrudnienie.

6) Warsztaty poszukiwania pracy

Jeżeli w okresie do miesiąca od zakończenia stażu uczestnikowi nie uda się podjąć zatrudnienia, wówczas zostanie skierowany na warsztaty poszukiwania pracy. W trakcie zajęć uczestnicy będą mogli poznać nowoczesne techniki efektywnego poszukiwania pracy, strategie pokonywania barier w realizacji planów zawodowych oraz stworzą swój bilans umiejętności i mocnych stron.

Cały projekt wdrażany będzie w okresie od maja 2012 do marca 2014 roku a na jego realizację Urząd pozyskał kwotę 682 073,12 zł.

W okresie maj-grudzień 2012 zrealizowane zostały w ramach niniejszego projektu następujące działania:

- przeprowadzenie akcji promocyjno-informacyjnej,
- zrekrutowanie 40 uczestników projektu,
- objęcie 40 uczestników projektu szkoleniem „Spadochron”
- objęcie 40 uczestników projektu poradnictwem zawodowym indywidualnym (analiza potrzeb szkoleniowych, opracowanie Indywidualnego Planu Działania) oraz grupowym (warsztaty proróżnościowe).

Realizacja pozostałych form wsparcia przewidziana została na okres styczeń 2013-marzec 2014.

Projekt „Wiek moim atutem” – Poddziałanie 6.1.1 PO KL

We wrześniu br. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej rozpoczął realizację projektu „Wiek moim atutem”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 – Poddziałania 6.1.1 „Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy”.

Projekt jest skierowany do 40 osób bezrobotnych (20 kobiet i 20 mężczyzn) w wieku powyżej 50 lat, zarejestrowanych w dąbrowskim PUP, a jego celem jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej tej grupy osób bezrobotnych oraz zwiększenie ich szans na znalezienie zatrudnienia poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia w ramach projektu.

Projekt „Wiek moim atutem” przewiduje realizację dwóch równoległych ścieżek aktywizacyjnych:

1) Ścieżka pierwsza - skierowana jest do 24 osób, których trudności w podjęciu aktywności zawodowej wynikają przede wszystkim z niewystarczających, nieaktualnych bądź braku odpowiednich kwalifikacji zawodowych pożądanых na rynku pracy. W jej ramach przewidziano wsparcie w postaci:

- Indywidualnego Planu Działania,
- Szkolenia aktywizacyjno- integracyjnego,
- Indywidualnego szkolenia zawodowego,
- Indywidualnego pośrednictwa pracy,
- Grupowego poradnictwa motywacyjnego „Spotkanie przy kawie” i indywidualnej rozmowy doradczej,
- 6 miesięcznego stażu (dla 15 osób, którym nie uda się znaleźć zatrudnienia po min. 3 miesiącach od ukończenia indywidualnego szkolenia zawodowego).

2) Ścieżka druga – skierowana jest do 16 osób, które aby wyjść na rynek pracy potrzebują adaptacji lub readaptacji do pracy zawodowej, odświeżenia lub nabycia praktycznych umiejętności jej wykonywania, a także odbudowania nawyku pracy. W jej ramach przewidziano wsparcie w postaci:

- Indywidualnego Planu Działania,
- szkolenia aktywizacyjno- integracyjnego,
- 6 miesięcznego stażu,
- indywidualnego pośrednictwa pracy,

- grupowego poradnictwa motywacyjnego „Spotkanie przy kawie” i indywidualnej rozmowy doradczej,
- indywidualnego szkolenia zawodowego (dla 6 osób, którym nie uda się znaleźć zatrudnienia po min. 3 miesiącach od ukończenia stażu).

Rekrutacja do projektu prowadzona będzie w okresie listopad 2012 - styczeń 2013 roku. Cały projekt wdrażany będzie w okresie od września 2012 do lipca 2014 roku a na jego realizację Urząd pozyskał kwotę 628 793,40 zł.

W okresie wrzesień-grudzień 2012 roku przeprowadzono akcję promocyjno-informacyjną oraz rozpoczęto rekrutację uczestników projektu.

II.4 AKTYWIZACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizuje także działania adresowane do osób niepełnosprawnych. Są to przede wszystkim pośrednictwo pracy, szkolenia oraz staże.

Działania te stanowią elementy rehabilitacji zawodowej, mającej na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia.

W 2012 r. Urząd dysponował 323 miejscami pracy (w ramach 123 ofert) dla osób niepełnosprawnych, na które skierowano 133 osoby. Pracę w wyniku wydanych skierowań podjęły 23 osoby, co oznacza 17,29% efektywność zatrudnieniową pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych (dla porównania w roku 2011 efektywność niniejsza wyniosła 11,7%).

Ponadto w okresie od stycznia do grudnia 2012 r. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował szkolenia dla osób niepełnosprawnych mające na celu zwiększenie szans tych osób na rynku pracy. Szkolenia finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2012 roku szkolenia takie (spawanie) ukończyła 1 osoba niepełnosprawna poszukująca pracy. Osoby niepełnosprawne aktywizowane były również w formule stażu u pracodawcy – taką formą wsparcia objęto w 2012 roku 11 osób.

Warto również wspomnieć, iż na gruncie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r., Nr 123, Poz. 776 z późn. zm.) ze środków PFRON finansowane były w 2012 roku jeszcze dwie formy wsparcia – dotacje na założenie działalności gospodarczej oraz zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych w wysokości do 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia. W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej przyznał osobom niepełnosprawnym 2 dotacje na założenie własnej firmy oraz zwrócił 5 pracodawcom koszt wyposażenia 5 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

III. ROZWÓJ I PROFESJONALIZACJA KADRY POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W DĄBROWIE GÓRNICZEJ - PROJEKT „INWESTUJEMY W NAJLEPSZYCH” WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW EFS

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej od stycznia do grudnia 2012 roku realizował projekt „Profesjonalna kadra”, który współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Całkowity budżet projektu wynosił 310 829,24 zł.

Dzięki realizacji niniejszego projektu możliwe stało się zapewnienie odpowiednich warunków do świadczenia zindywidualizowanego, dedykowanego potrzebom poszczególnych osób bezrobotnych efektywnego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, a także realizacja standardu w zakresie stanu zatrudnienia pośredników pracy i doradców zawodowych, zgodnie z zapisami Rozporządzenia MPiPS w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy.

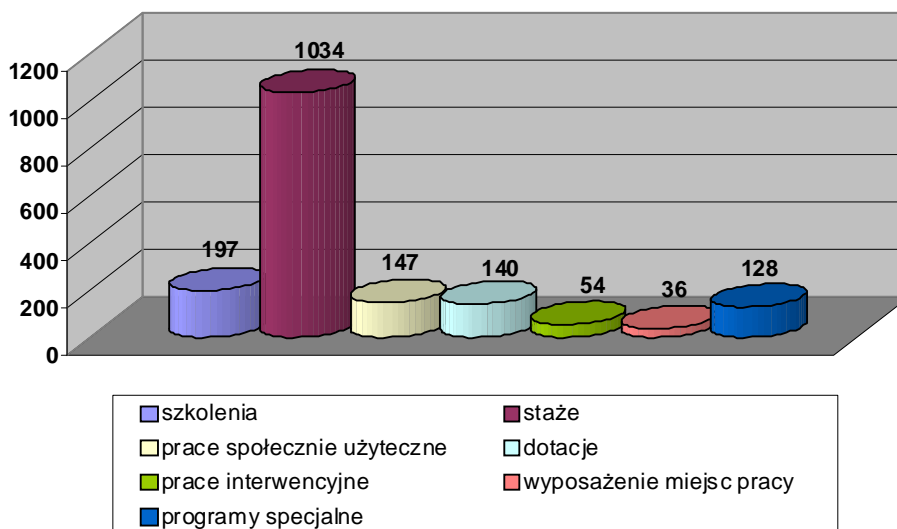
Oprócz finansowania zatrudnienia 3 pośredników pracy i 5 doradców zawodowych w ramach projektu wsparcie merytoryczne w postaci szkoleń indywidualnych i grupowych otrzymało 25 pracowników kluczowych. Zainwestowanie w rozwój zawodowy, kompetencje i umiejętności pracowników kluczowych wpłynęło pozytywnie na profesjonalizm i jakość pracy, motywację pracowników oraz poziom ich związania z organizacją.

W 2012 roku zrealizowano w miesiącach maju oraz października 2 szkolenia grupowe z następujących obszarów tematycznych: „Obsługa trudnego klienta z zastosowaniem technik coachingu oraz obsługa klienta niepełnosprawnego i z zaburzeniami psychicznymi (moduł miękki). Zagadnienia rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w obecnym stanie prawnym (moduł twardy)” (szkolenie majowe) oraz „Współpraca z pracodawcą i klientem w zakresie realizacji instrumentów i usług rynku pracy. Elementy marketingu usług rynku pracy” (szkolenie październikowe).

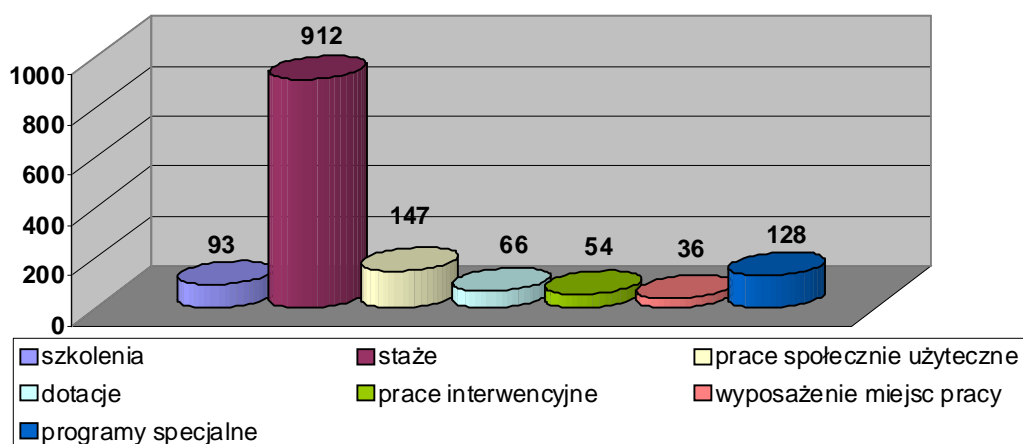
Ponadto w ramach projektu sfinansowano szkolenia indywidualne dla 21 uczestników z tematów: Profesjonalny doradca zawodowy, Nowelizacja przepisów dotyczących standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy, Nowe

standardy i warunki prowadzenia usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy oraz ich dokumentowanie – realizowane w CAZ, Prawo zamówień publicznych w urzędach pracy w 2012 r. – praktyczne aspekty-procedury, opinie, orzecznictwo, Realizacja ofert pracy – zgodnie z nowymi standardami i warunkami prowadzenia usług rynku pracy, Prawidłowe dokumentowanie w systemie SYRIUSZ upowszechniania i realizacji ofert oraz kontaktów z pracodawcami, Letnie warsztaty trenerskie dla doradców zawodowych i liderów klubu pracy, Coaching indywidualny jako metoda skutecznej aktywizacji bezrobotnych, Europejski Fundusz Społeczny w kolejnym okresie programowania na lata 2014-2020, Diagnozowanie zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy, Powierzenie szkoleń, analiza kwalifikacji zawodowych, kompetencji oraz umiejętności w pracy specjalisty ds. rozwoju zawodowego. Nowy system certyfikacji w państwach UE szkolnictwa zawodowego po 1 września 2012 r. system, Kurs inspiracji, Trening umiejętności liderkich, Praktyczne zastosowanie priorytetu równości szans kobiet i mężczyzn w urzędach pracy – obsługa klienta w aspekcie równości płci, Doradcze gry strategiczne – skuteczne narzędzie pracy doradcy zawodowego/trenera.

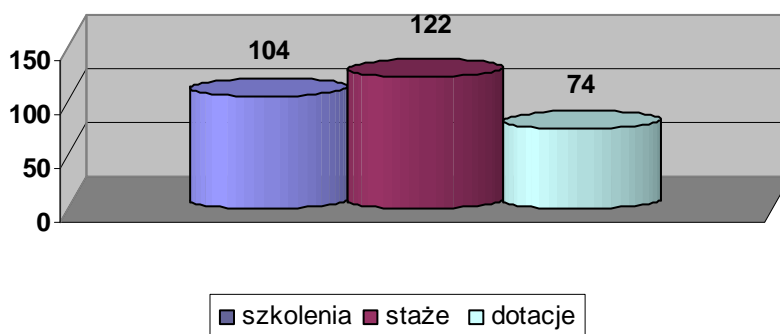
Liczba uczestników programów rynku pracy w 2012 r.



Liczba uczestników programów rynku pracy finansowanych ze środków krajowych w 2012 roku



Liczba uczestników programów rynku pracy finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w 2012 r.



**WYDATKI FUNDUSZU PRACY
NA PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE
W 2012 ROKU I ICH EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA**

Lp.	NAZWA PROGRAMU			Efektywność zatrudnieniowa
		w tys. zł	w %	
1.	Stáže	3 028,2	47	37,8%
2.	Dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej	1 276,4	20	100%
3.	Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia i doposażenia miejsc pracy	317,3	5	100%
4.	Szkolenia oraz finansowanie kosztów studiów podyplomowych	316,4	5	48,8%
5.	Prace interwencyjne	127,4	2	86,5%
6.	Prace społecznie użyteczne	70,0	1	33,9%
7.	Przygotowanie zawodowe dorosłych	7,2	7	-----
8.	Programy specjalne pt.: -„Dąbrowski Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia”, -„Dąbrowski Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia”	1 179,4	18	89,0%
				69,2%
9.	Programy wspierające (m.in. refundacja kosztów przejazdu na szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, badania lekarskie i psychologiczne, sprawowanie opieki nad dzieckiem lub osobą zależną)	72,5	1	-----
OGÓLEM		6 394,8	100	-----

**WYDATKI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO
W RAMACH PROJEKTU SYSTEMOWEGO 6.1.3 PO KL
NA PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE W 2012 ROKU
I ICH EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA**

Lp.	FORMY WSPARCIA	WYDATKI		Efektywność zatrudnieniowa
		w tys. zł	w %	
1.	Dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej	1 412,4	69	65,5%
2.	Staże	442,2	21	
3.	Szkolenia	190,5	9	
4.	Programy wspierające (badania lekarskie i psychologiczne)	16,0	1	
OGÓLEM		2 061,1	100	-----